

Novice iz Moravške doline

GLASILO OBČINE MORAVČE / DECEMBER 2022 / ŠTEVILKA 10 / LETNIK XXIII

10

2022

Nižje cene vstopnic v Volčji Potok / str. 5

Občina Moravče je z Arboretumom Volčji Potok sklenila pogodbo o sofinanciranju sezonskih vstopnic za naše občane in občanke. Cena znižane sezone vstopnice je 37 odstotkov nižja od redne cene.

Slovenski tradicionalni zajtrk v šoli in vrtcu / str. 9 do 11

Letošnji slovenski tradicionalni zajtrk je potekal pod sloganom »Zajtrk z mlekom – super dan!«. Namen tega vseslovenskega projekta je spodbuditi otroke k rednem zajtrkovanju s poudarkom na uživanju lokalno pridelane hrane.

Baragov večer v cerkvi Marije Kraljice angelov / str. 12

Člani izobraževalne sekcije KID Limbar so skupaj z Župnijo Moravče in ob strokovni podpori Bogomila Brvarja pripravili Baragov večer, ki je letos potekal z naslovom »Baraga in Pirc! Dve svetli zvezdi na nebu naše misijonske zgodovine«.

Nov rekord Teka na Limbarsko goro / str. 17

Tek na Limbarsko goro postaja tradicionalni dogodek. Letos so se udeleženci podali na tek do vrha Limbarske gore že osmič. Bili pa smo tudi priče dvema dosežkoma: največje število tekmovalcev in nov rekord teka.

Občina Moravče vabi na

TRADICIONALNI NOVOLETNI KONCERT

v petek, 30. decembra
2022, ob 19. uri
v Kulturnem
domu Moravče.

*Z glasbo in petjem
vam bomo zaželeli
vse dobro v
novem letu.*

Novice iz Moravske doline

DECEMBER 2022
ŠTEVILKA 10
LETNIK XXIII

Novice iz Moravske doline je informativno glasilo Občine Moravče, ki je tudi izdajateljica. ISSN 2536-4057. Izhaja predvidoma desetkrat letno in ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Sedež in naslov uredništva
Občina Moravče
Vegova ulica 9
1251 Moravče
01 724 71 40

E-poštni naslov
moravske.novice@moravce.si

Uredništvo
Novic iz Moravske doline:

Odgovorna urednica
mag. Tatjana Čop

Lektorica
Bernarda Mal

Likovni urednik in oblikovanje
mag. Blaž Slapar

Uredniški odbor
Bogomil Brvar
Bojana Dorič
dr. Franci Malin
Anja Ravnikar

Fotografija na naslovnici
Matjaž Maležič

Tisk
Tiskarna Januš d.o.o.

Naklada
1800 izvodov

Rokovnik izhajanj, navodila za pisce prispevkov in cenik oglasnega prostora so objavljeni na spletni strani www.moravce.si.

Naslednja številka izide 2. februarja 2023. Prispevke za objavo pošljite na elektronski naslov moravske.novice@moravce.si. **Rok za oddajo je 9. januar 2023.** Pisci sami jamčijo za verodostojnost vsebine objav ter za avtorstvo besedil in slikovnega gradiva. Novice iz Moravske doline so vpisane v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 374.

Hvala za vaše zaupanje

Drage občanke in občani Občine Moravče.

dr. Milan Balažič
župan občine Moravče

Želim se iskreno zahvaliti za vaše zaupanje v prvem in drugem krogu volitev za župana. Spoštujem tudi voljo tistih, ki so volili drugače. V svoji skromnosti in zavedajoč se tudi svojih napak sprejemam vaše zaupanje. Tako kot doslej, nameravam biti župan za vse. Vsem hočem služiti, da s skupnimi močmi stopimo v boljšo prihodnost vseh nas. Odločno smo krenili na pot razvoja Moravške doline. Tako bo tudi v bodoče.

Trdo bomo delali

Ne bom obljubljal gradov v oblakih, ampak delali bomo trdo. Z besedo sem se zavezal, da nadaljujemo s celim nizom začetih projektov. Zdaj smo na tem, da jih izpeljemo. Med večjimi je seveda dokončanje šolskega prizidka s športno dvorano, temu sledi začetek gradnje doma starejših občanov in dokončanje širokopasovnega optičnega omrežja. Pa nove asfaltirane ceste, vodovodi, kanalizacija, dvigalo za Zdravstveni dom – in tako naprej. Ne bom miroval, dokler ne zgradimo tudi obvoznice.

Še naprej me ocenjujte po delih. Ko ste me ponovno izbrali za župana, je vaša volja zame postala zakon in vodilo. Delal bom pošteno in vam govoril resnico, kot jo po najboljši volji razumem. Reševal bom vaše težave in sledil vašim zahtevam, zato vas prosim, da se čim več pogovarjamo. Pridite na kavo k vašemu županu. Storil bom vse, kar je v moji moči. Poglejmo si v oči in sezimo si v roke. Ne Facebook ali druga socialna omrežja – le neposreden pogovor iz oči v oči nekaj velja!

Složna skupnost

Naj še enkrat poudarim: županstvo povežujem s poštenim delom in vrednotami pravičnosti, enakosti pred zakonom za vse in zdravo kmečko pametjo. Moj ideal je složna skupnost, ki pomaga sočloveku v stiski. Skupnost, ki bo sedela za dobro obloženo mizo, ob kateri bo dovolj prostora za vse.

Ker imam dobro ekipo, bomo tudi v bodoče za naš razvoj izkoristili evropska in državna sredstva. Odpirala se bodo nova gradbišča in nova delovna mesta – tukaj, doma, v naši lepi Moravški dolini.

Pred štirimi leti sem z vsemi v Občinskem svetu, ki so to želeli, podpisal »Sporazum o partnerstvu za razvoj občine Moravče«. V preteklih štirih letih je to razvojno zaveznitvo uresničilo šestinšestdeset razvojnih projektov. Ocenjujem, da velja tako tudi nadaljevati. Vse, ki hočejo delati na dobrobiti moravških ljudi, bom povabil, da stopimo skupaj. Zavračam politiko nepotrebnih delitev, sporov in političnih konfliktov, ki ne služijo skupnemu učinkovitemu delu za razvoj občine Moravče. Naš skupni cilj ostajajo nove investicije, zagon podjetništva, nova delovna mesta, širjenje lokalne demokracije in višji življenjski standard za občanke in občane v zdravem in čistem naravnem okolju.

Zavežujem se strpni politiki graditve boljše prihodnosti, spoštovanju medsebojnih razlik in od tod izhajajočem sodelovanju ter povezovanju v službi občanek in občanov Občine Moravče. K temu sodelovanju vabim vse ljudi dobre volje. Tako bomo pokazali našo skupno iskreno zavezanost k doseganju najboljših odgovorov na izzive negotove prihodnosti.

*Pred nami so prazniki – odeti v barve,
prežeti s spomini na večere v družinskem krogu.*

Božič naj nas prevzame s spokojnostjo in zavedanjem, da mir ni nikoli sam po sebi umeven.

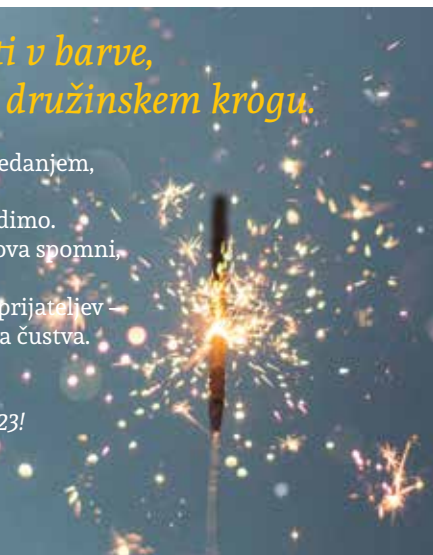
Za mir v duši in srcu lahko sami največ naredimo.

Dan samostojnosti in enotnosti nas vedno znova spomni, česa vsega smo zmožni, kadar smo složni.

Novo leto naj nas objame v krogu družine in prijateljev – tistih, na katere nas vežejo iskrena in globoka čustva.

Želim vam veliko zdravja in vse dobro v letu 2023!

Dr. Milan Balažič
župan občine Moravče

Podpisan sporazum med Občino Moravče, vaško skupnostjo Dešen in Industrijo apna Kresnice (IAK)

Na zadnji novembrski dan, 30. novembra 2022, so na sedežu Občine Moravče župan dr. Milan Balažič, direktor Industrije apna Kresnice (IAK) Andraž Lipolt ter predstavnik Krajevne skupnosti Marko Jančar podpisali sporazum, ki zagotavlja reševanje problemov z varovanjem okolja in zdravega življenja ljudi ob kamnolomu Ušenišče, hkrati pa podjetju omogoča razvoj in nova delovna mesta. Sporazum je plod večmesečnih pogovorov in pogajanj med vsemi stranmi, zato lahko služi za vzor pri reševanju drugih okoljskih problemov Občine Moravče. IAK se s Sporazumom zavezuje k posodabljanju tehnologije, prepovedi

odlaganja industrijskih odpadkov in varnemu načinu dela. Občina Moravče bo v najkrajšem možnem času lastniško prevzela cesto Dešen–Zapodje in poskrbela za njeno rekonstrukcijo. Ustanovljen je skupni Koordinacijski odbor, ki ga sestavljajo župan, direktor IAK in predsednik Krajevne skupnosti Dešen. Ta odbor bo bdel nad izpolnjevanjem Sporazuma in sproti razreševal morebitne težave. Vse spore bodo podpisnice Sporazuma reševale sporazumno in v dogovoru. S podpisom tega Sporazuma je Občina Moravče okoljsko bolj zaščitena in oskrba z vodo varnejša, kot je bila doslej.

Sporazum med Občino Moravče, vaško skupnostjo Dešen in Industrijo apna Kresnice (IAK)

1. IAK se zavezuje, da bo izvedla temeljit remont drobilne naprave, v prihodnje pa sledila načelu »best available technology« in posodabljala svoje naprave. K remontu drobilne naprave sodi tudi izvajanje ukrepov proti njeni glasnosti in ustrezna zatesnitev odprtin.
2. IAK bo vzpostavila kvalificirano vzdrževalno ekipo, ki bo pri obratovanju kamnoloma stalno prisotna na sedežu podjetja in ustrezno sanirala morebitne napake v delovanju. Ob morebitni okvari se drobilnica takoj ustavi.
3. IAK bo z Občino Moravče sklenila pogodbo o prenosu lastništva ceste Dešen (kamnolom) – Zapodje (do meje z Občino Litija). V pogodbi bodo določene medsebojne obveznosti, pravice in zagotovila glede financiranja in uporabe ceste. Občina Moravče bo izvedla in financirala rekonstrukcijo ceste in poskrbela za stalno vzdrževanje. V pogodbi o podjetje IAK ne bo nikakršnih omejitev uporabe ceste.
4. IAK mora skladno z dovoljenji izvajati ukrepe za preprečevanje prašenja po načelu »brez močenja ni dela«. To vključuje mokro mletje in močenje ceste.
5. IAK bo preveril možnost izvedbe vrtine za črpanje vode za namen močenja pri izkoriščanju mineralne surovine ter njenem transportu v proizvodni del podjetja.
6. Transport tovornjakov skozi vas Dešen je prepovedan. Vozniki morajo strogo spoštovati znak prepovedi. IAK ne odgovarja za prevoze, katerih ni naročnik.
7. Kamnolom Ušenišče je prepovedano uporabljati za odlaganje industrijskih odpadkov.
8. IAK bo izvedla sanacijo opuščene delo kamnoloma v skladu z rudarsko zakonodajo in poskrbela za sonaravno obnovo.
9. IAK bo ogradila nevarne robove kamnoloma, koder vodijo pohodne poti, pa zavarovala z ustrezno ograjo. Obseg ograditve se sporazumno določi po podpisu vseh treh partnerjev tega Sporazuma.
10. IAK bo izvajal varni način razstreljevanja in redno izvajal monitoring (merjenje vibracij). V primeru, da se utemeljeno ugotovi povezanost morebitne nastale škode z razstreljevanjem, IAK oškodovancem izplača odškodnino. Utemeljeno ugotovitev poda neodvisna strokovna institucija.
11. IAK se zavezuje, da bo delovanje kamnoloma prilagodil in uskladi s prazničnim koledarjem Republike Slovenije, tako da v dneh največjih praznikov (Velika noč, Praznik dela, Dan državnosti, Dan mrtvih, Božič in Novo leto) ne bo izvajal razstreljevanja, mletja in drugih delovnih procesov v kamnolomu.
12. Za zmanjšanje vpliva pri miniranju oz. delovanju kamnoloma na naselje Dešen se IAK zavezuje, da se kamnolom širi v nasprotni smeri od naselja. Kamnolom se širi v skladu s sprejetim zazidalnim načrtom za območje kamnoloma Ušenišče iz leta 1996. IAK izvede vse potrebne postopke za izkoriščanje kamnoloma v skladu z zazidalnim načrtom, ki ga Občina Moravče načelno ne bo spremenila.
13. Za letno usklajevanje delovanja kamnoloma z lokalno skupnostjo se ustanovi posebni Koordinacijski odbor, ki ga sestavljajo župan Občine Moravče, direktor/lastnik IAK in predstavnik vaške skupnosti Dešen. Odbor se sestane dvakrat letno oziroma po potrebi.
14. Da bi preprečili negativne posledice morebitnih nenadnih napak v delovanju kamnoloma, je med tremi deležniki Koordinacijskega odbora vzpostavljen »rdeči telefon« v prid takojšnjega odziva na nepredvidene razmere in ureditve situacije.
15. Vse zgoraj navedeno postane del zavezujočega sporazuma, ki ga med seboj podpišejo župan Občine Moravče, direktor/lastnik IAK in predstavnik vaške skupnosti Dešen. Izvedene morajo biti v najkrajšem možnem času, vsekakor pa v razumnem roku.
16. V smislu krepitve zaupanja IAK takoj začne tesneje sodelovati z lokalno skupnostjo in ponudi sponzorska sredstva. Lokalna skupnost pa se zavezuje, da bo preprečila nepooblaščne dohode v območje kamnoloma in IAK ne bo prijavljala inšpekcijskim službam. Vse morebitne spore podpisnice tega sporazuma rešujejo sporazumno in v dogovoru.

Nova asfaltirana cesta na Dolah pod sv. Trojico

Župan Občine Moravče dr. Milan Balažič je sredi novembra na Dolah pod Sv. Trojico odprl novo cesto, ki povezuje Dole s Kokošnjami do občinske meje. Ob tej priložnosti je župan v svojem nagovoru poudaril, da je bilo v zadnjih štirih letih zgrajeno res veliko cestnih infrastrukturnih projektov: 34 asfaltiranih cestnih odsekov, 4 nova križišča in 4 mostovi. S takšno dinamiko gradnje infrastrukture – tudi kanalizacije, optike, električnega omrežja, toplovodov – velja nadaljevati, da bo Občina Moravče ujela stopnjo razvitosti sosednjih občin in se bo za ljudi v Moravški dolini dvignila kakovost življenja.

Odprtju je prisostvoval tudi predsednik SLS mag. Marko Balažič. Po odprtju je sledilo kratko in prijetno druženje s krajanji Dol pod Sv. Trojico.

Pridobljeno gradbeno dovoljenje za zadnji odsek kanalizacije v Zalogu

Zadnji dan novembra je Upravna enota Domžale Občini Moravče izdala gradbeno dovoljenje za zadnji odsek sekundarne kanalizacije v naselju Zalog pri Moravčah. Za ta odsek ima Občina Moravče že izdelane projekte za izvedbo, zato bo takoj po pravnomočnosti gradbenega dovoljenja pristopila k izboru gradbenega izvajalca, spomladi 2023 pa pričela z gradbenimi deli. To pomeni, da se bodo po izgradnji zadnjega odseka sekundarne kanalizacije v Zalogu pri Moravčah (najkasneje jeseni 2023) na javni kanal lahko priklopili še zadnji ne-priklopljeni objekti in to brez hišnih črpališč.

Arboretum - cenejše vstopnice za občane Moravč

Občina Moravče je z Arboretumom Volčji Potok sklenila pogodbo o sofinanciranju sezonskih vstopnic za naše občane in občanke za leto 2023. Cena sezonske vstopnice za odrasle, ki jo subvencionira Občina Moravče, znaša 35 EUR (redna cena 55 EUR), cena sezonske vstopnice za otroke pa 17 EUR (redna cena 27 EUR). Otroške sezonske vstopnice veljajo za otroke od dopolnjenega 3. leta do konca osnovne šole. Vstopnice lahko kupite v Volčjem Potoku pri vhodu v park. S seboj morate imeti sliko in osebni dokument ali potrdilo o stalnem oz. začasnem prebivališču. Ugodnost velja tudi za tiste z začasnim prebivališčem v občini Moravče. Ob nakupu je potrebno doplačati kavnico 2 EUR za brezstično kartico (key card), na kateri bodo zapisani točni podatki lastnika s sliko, saj sezonska vstopnica ni prenosljiva. Sezonska karta velja tudi za vse

prireditve v Arboretumu Volčji Potok. Vsi občani, ki so že kupili letno vstopnico za leto 2023, bodo s strani Arboretuma Volčji Potok v prihodnjih dneh prejeli dopis, na katerem bodo navodila

za predložitev podatkov, vključno s transakcijskim računom, kamor jim bo povrnjena razlika (do deleža sofinanciranja) plačane kupnine za sezonsko karto.

Imamo najcenejši vrtec in zdravo prehrano otrok

Župan Občine Moravče dr. Milan Balažič se zave- da, da cena programov vrtca predstavlja veliko finančno breme za starše. Zato je velik poudarek namenjen oblikovanju cen programov VVE Vojke Napokoj, ki pa morajo biti skladne z zakonodajo.

Glede na strukturo oblikovanih skupin in stroške, ki sestavljajo ceno programov vrtca, Občina Moravče letno preverja cene. Kljub uvedbi dodatnih finančnih bremen v oktobru 2022 s strani države, ki bistveno vplivajo na višino cene programov vrtca, se Občina Moravče trudi, da je le-ta čim nižja. To dokazuje tudi primerjava cen programov za moravški vrtec in okoliških javnih vrtcev, iz katere je razvidno, da so cene programov vrtca v naši občini najnižje. Prav

tako Občina Moravče spodbuja zdravo prehranjevanje otrok in eko aktivnosti v moravškem vrtcu. V predšolskem obdobju prehrana otrok pomembno vpliva na zdravje, zato je naša temeljna naloga zagotavljanje varne, raznovrstne in uravnotežene prehrane ob upoštevanju smernic zdravega prehranjevanja. Občina Moravče vzpodbuja vključevanje lokalnih pridelovalcev, ki s svojimi izdelki bistveno pripomorejo k zdravemu prehranjevanju. V okviru eko aktivnosti občina zagotavlja sredstva vrtcu, ki sodeluje tudi z Društvom za okoljsko vzgojo Evrope v Sloveniji. Ena izmed nalog je tudi spodbujanje aktivnosti za zmanjšanje količine zavržene hrane, kar VVE Vojke Napokoj dosledno zasleduje.

Nova brv za pešce čez Drtijaščico

Drugi dan v decembru je bila dana v uporabo brv za pešce čez Drtijaščico v Zalogu pri Moravčah. Ob obstoječem mostu je zgrajena širo-

ka brv, ki omogoča pešcem varno prečkanje, še posebej otrokom in sprehajalcem, ki prihajajo na sprehajalno pot ob Drtijaščici. Dolžina brvi je 9 metrov, izdelalo pa

jo je tesarstvo Štebe iz Vodice, ki ima za takšne konstrukcije posebno licenco. Pripravljalna in zemeljska dela je opravil Franci Avbelj (zavarovanje gradbišča, prometna signalizacija, namestitve odbojne ograje, odstranitev drevja, čiščenje terena in podaljšanje izpusta iz melioracijskega kanala).

Dan za karierno orientacijo

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: mag. NIKA CERAR, univ. dipl. psih.

Na OŠ Jurija Vege smo novembra organizirali dan dejavnosti za 8. razrede. Celotni dan je bil namenjen karierni orientaciji. Učencem smo pripravili različne vsebine, povezane z odločanjem, postavljanjem in doseganjem ciljev, spoznavanjem šolskega sistema v Republiki Sloveniji, s spoznavanjem sebe, poklicev ...

Pomembno je določiti cilj

Dan se je začel s spoznavanjem ciljev. Spoznali so različne cilje, za kaj so potrebni in pomembni, kako jih postavljati, spremljati, uresničevati in dosegati. Ta del je izvajala strokovna sodelavka Zavoda MEPI (Mednarodno priznanje za mlade) Ana Lenič s sodelavko Teo. V nadaljevanju so spoznali možnosti izobraževalnega sistema v Republiki Sloveniji. Pogovori so potekali o tem, kako priti do določenega poklica, kakšna je pot šolanja. Vsak je imel možnost opisati, kakšna bo njegova pot šolanja. Spoznali so tudi dejavnike, ki vplivajo na odločanje za šolo in poklic. Spoznali so računalniški program Kam in kako, ki je dodatni pripomoček, s katerim lahko posameznik spoznava sebe in poklice, ki se ujemajo z njegovimi interesi. »Kam in kako« je interaktivni računalniški program, ki je v pomoč pri odločanju za poklic. Spodbudi učence, da si zastavljajo vprašanja o poklicih, dodatno iščejo informacije. Pomaga jim opredeliti področja, o katerih se želijo pogovoriti s poklicnim svetovalcem, jih opogumiti, da podrobneje raziščejo poklice, ki so zanje primerni in jih zanimajo. Ob tem dobijo nove zamisli o poklicih in si razširijo znanje o že znanih kot tudi novih poklicih.

Potujoča razstava poklicev

S pomočjo poklicnih kartic so se veliko pogovarjali o različnih poklicih, o poteku dela posameznega poklica, o delovnih pripomočkih, kakšne lastnosti in znanje je potrebno za posamezni poklic. Izvedli so celo igro Activity na temo prepoznavanja poklica. V tem delu so poklic pokazali, opisali ali ga risali.

V tem letu smo v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije imeli Potujočo razstavo poklicev prihodnosti. Za promocijo poklicnega izobraževanja je zbornica objavila video spot raperja Trkaja »Znanje za lajfa«, ki je nastal v okviru projekta Potujoča razstava poklicev prihodnosti, katere skupni moto je »Grem se učiti, kar hočem biti«, je namenjena učencem osnovnih šol. Pripravili so nabor zanimivih in perspektivnih poklicev ter se odpravili v slovenska podjetja, kjer so posneli fotografije zaposlenih, ki z veseljem opravljajo svoj poklic. Vsak predstavljen poklic ima svojo zgodbo, ki jo lahko učenci in njihovi starši naprej raziskujejo na spletnih straneh, ki so navedene na vseh plakatih. Z razstavo imajo učenci možnost spoznati, kaj

jih zanima. Vsak je v življenju srečnejši, če dela tisto, kar ga veseli. Zato je pomembno, da na prehodu v srednjo šolo zberejo čim več informacij o poklicih.

Dan je bil zanimiv in poučen. Učenci so imeli možnosti dobiti nov pogled na poklice, postavljanje ciljev, odločanje za svojo izobraževalno pot, ki jih bo pripeljala do (sanjskega) poklica.

Podjetnik bom

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: NIKA CERAR

Na OŠ Jurija Vege smo v novembru organizirali dan dejavnosti za 9. razrede. Učencem smo pripravili različne vsebine povezane s podjetništvom, finančnim opismenjevanjem, spoznavanjem sebe ter karierno orientacijo.

Podjetništvo smo izvedli s pomočjo Obrtne zbornice Domžale. Učence je najbolj zanimalo, kako postati samostojni podjetnik. Spoznali so najpomembnejše korake za vstop v podjetništvo, torej kako odpreti s.p. Pogovorili so se o prioritetenih lastnostih podjetnika, ki so pomembne za uspešno delovanje.

Pri finančnem opismenjevanju so prejeli osnove o varčevanju, kako priti do dodatnega denarja, nakupovanju v trgovini, o pomenu postavljanja vprašanj npr.: kako to, da toliko zapravim. Predstavljen je bil pomen načrtovanja.

Učenci so si ogledali razstavo poklicev. O poklicih so razmišljali na drugačen način ter spoznavali značilnosti poklicev tudi preko igre. Z različnimi aktivnostmi so spoznavali sebe. S poznavanjem sebe se bodo lažje odločili za poklic, ki ga želijo opravljati kasneje. Sedaj že vsi vemo, da je oseba srečnejša, če dela tisto, kar jo veseli.

Dan je bil zanimiv in poučen. Učenci so imeli možnost dobiti informacije o podjetništvu, finančah, pridobiti nov pogled na poklice. Vse te informacije jim bodo pomagale, da se bodo lažje odločili za šolo, ki jih bo pripeljala do izbranega poklica.

Najmlajši in gasilci

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: JOŽA ŽUNA

Mesec oktober je mesec požarne varnosti. V vrtcu tej temi namenimo veliko pozornosti, da urimo organizacijsko in tehnično pripravljenost za varno in hitro evakuacijo iz vrtca, ker so za otroke gasilci in vse, kar je povezano z njimi, izredno zanimivi in ker je z gasilci v našem okolju zelo prijetno sodelovati. Z veseljem se odzovejo prošnji za sodelovanje.

V ponedeljek, 17. oktobra, so gasilci za skupine našega vrtca organizirali Dan odprtih vrat. Gasilci Simon, Kristjan in Jošt so nam odprli vrata gasilskega doma v Moravčah, nam razkazali gasilski tovornjak, opremo ter predstavili poklic gasilca. Vsak otrok in vzgojitelj se je preizkusil v »gašenju« s pravo gasilsko cevjo.

V torek, 18. oktobra 2022, so nas obiskali gasilci kar petih okoliških prostovoljnih društev. V uvodu smo izvedli evakuacijsko vajo požarne varnosti.

Ob zvoku siren smo zapustili naše igralnice, odšli do varne točke na vrtčevskem igrišču. Po preštetju vseh prisotnih, smo ugotovili, da smo se vsi varno evakuirali. Po uspešni vaji, smo se na dvorišču družili z gasilci. Spoznavali smo njihova vozila, orodja, uniforme ter »gasili« z vodo in peno.

Hvala vsem prostovoljnim gasilcem za sodelovanje in pripravljenost!

Obisk pisateljice Nine Mav Hrovat

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: JOŽA ŽUNA, ANA GUNA

Sivo sredino novembrsko dopoldne nam je v svojem humornem in iskrivem slogu obarvala priznana otroška in mladinska pisateljica Nina Mav Hrovat.

Prebrala nam je pravljici Ozimnica ter Posluh, jazbec gre. V nadaljevanju je z nami delila svojo veliko skrivnost, ki jo ima zaklenjeno v majčkeni skrinjici in ji pomaga pri pisanju pravljic za otroke.

Še je veliko čarala, nas začarala in očarala, nas popeljala v svet ustvarjalnosti in poudarila pomen branja, pa tudi pomen sodelovanja, prijateljstva. Pisateljčin obisk je potekal v okviru projekta Povabimo besedo, ki ga organizira Društvo slovenskih pisateljev, za kar se jim zahvaljujemo.

Pravljični bazar v našem vrtcu

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: **MOJCA VOZEL in BOJANA KOVIČ PRAŠNIKAR***

Zakorakali smo v praznični december, mesec praznovanja, veselja, čarobnosti ... Delček pravljичnosti smo otroci in zaposleni v vrtcu delili tudi na pravljичnem bazarju, ki je potekal v četrtek, 1. decembra, v prostorih spodnjega vrtca. Pričeli smo s pozdravom ravnateljca, nato pa so naša srca ogreli otroci, ki so ob glasbeni spremljali zapeli praznični pesmi. Nato so lahko obiskovalci vstopili v pravljični svet, kjer so si lahko skupaj s pravljичnimi junaki ogledali pravljično hišico, kamišibaj, ustvarili novoletni okrasek za smrečico, si nekaj izbrali med čudovitimi ročno izdelanimi izdelki ter zaupali sreči v srečelovu. V soju prazničnega vzdušja so se lahko obiskovalci sprehodili ob okrašenih stojnicah, na katerih je lahko vsak našel nekaj zase. Ob prazničnem vzdušju so številni obiskovalci, med njimi tudi g. župan, sproščeno poklepetali, se za trenutek ustavili in si vzeli čas drug za drugega. Za sproščeno in veselo vzdušje je poskrbel ansambel Fantje z dveh bregov, za kar se jim iskreno zahvaljujemo. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo tudi vsem obiskovalcem, ki ste se udeležili novoletnega bazarja in z vašo navzočnostjo še dodatno popestrili pričetek prazničnega dogajanja v našem vrtcu.

V prihajajočih dneh vam želimo čim več čarobnih trenutkov v krogu ljudi, ki jih imate radi. Lepo vas pozdravljamo otroci in zaposleni vrtca.

(*Mojca Vozel in Bojana Kovič Prašnikar sta bili koordinatoriki pravljичnega bazarja)

Slovenski tradicionalni zajtrk

B.: **MAJA DOBRAVC**, F.: **MAJA DOBRAVC, SAŠA IGREC in TANJA APŠNER**

Vpetek, 18. novembra, smo na naši šoli obeležili dan slovenske hrane s **tradicionalnim slovenskim zajtrkom**. Letos je potekal pod sloganom »**Zajtrk z mlekom – super dan!**«. S tem projektom želimo učence spodbuditi k uživanju slovenske hrane, k rednemu zajtrkovanju ter s tem izboljšati prehranske navade.

Glavni namen dneva slovenske hrane je podpora slovenskim pridelovalcem in predelovalcem hrane ter spodbujanje samooskrbe s kakovostno hrano iz lokalnega okolja.

Dan smo torej začeli z zajtrkom, ki je vseboval hrano slovenskega (lokalnega) izvora, za kar so poskrbeli:

- **za med** Branko Peterka, Čebelarstvo društvo Moravče
- **za mleko in maslo** Tilen Novak (Kmetija Potokar)
- **za domači kruh** Društvo kmečkih žena Moravče
- **za jabolka** Boštjan Luznar (Kmetija Pr' Matčk).

Hrana iz lokalnega okolja je prijaznejša okolju, ima več vitaminov in višjo hranilno vrednost, hkrati pa ni prepotovana velikih razdalj. Doma pridelani hrani ni potrebno dodajati konzervansov in barvil za podaljševanje njene obstojnosti.

Učenci so ta dan obeležili poleg zajtrka tudi z različnimi aktivnostmi, pripravili so lepe pogrinjke, izdelovali čebelice, pekli medenjake, zborček pa je zapel tudi lepo pesem Šani Šeni z naslovom Leti moja čebelica. Na POŠ Vrhpolje so imeli na ta dan tudi obisk rokodelcev, s katerimi so se otroci preizkusili v rokodelskih spretnostih.

Sejmarjenje ob vstopu v veseli december

BESEDILO: BERNARDA MAL, FOTOGRAFIJE: ANDREJA VAVPETIČ

Glasovi, pogovori, novoletno okrasje, srečolov, žvenketanje kovancev, srečanje ob kavi s prijatelji, ki jih že dolgo nismo srečali, glas harmonike, žareče oči in nasmehi na obrazih malih prodajalcev, učiteljev in tudi iskric ponosa so sijale iz starševskih oči – to je najkrajši povzetek velikega tradicionalnega prednovoletnega sejmarjenja na Osnovni šoli Jurija Vege Moravče, na katerem so se predstavili matična in podružnična šola ter vrtec.

Devetošolci so spekli medenjake in pujske za srečo. Obiskovalce so vabili v kavarno, kjer so goste postregli s prijazno besedo in toplimi napitki. Na trenutke si moral počakati, da je bila kakšna miza v kavarni prosta. Na stojnicah je bila velika izbira novoletnega in božičnega okrasja, voščilnice, kak posladek, igrače, darilne vrečke ... V dobre pol ure so bile prodane vse srečke. Sreča nas še vedno privablja, tista neznanca in pričakujoča. Dogajanje je bilo veselo. Da bi veselja ostalo še veliko na zalogi za vse leto 2023. V vrtcu sta Mojca in Bojana skreirali novo idejo sejmarjenja. Postavili so pravljичni paviljon z veliko in še več lučkami in s 7 posteljicami – posteljicami Sneguljčičinih palčkov – vzgojiteljice so za ta dan postale pravljичni palčki. Na stojnicah so ponudili izdelke, ki so jih izdelale vzgojiteljice in so se skladale s pravljicami. V Kekčevi deželi je teta Pehta ponujala čajno mešanico, Juri Muri je prodajal

milo, v pekarni Mišmaš so se znašle dobrote in še zelo veliko mikavnih izdelkov. Malčki so zaplesali ob zvokih Fantov z dveh bregov. Za kratek počitek so si lahko privoščili pravljici, prikazani s kamišibajem.

V vesplošnem vrvenju otrok, staršev, dedkov in babic, zaposlenih in prvih vonjav po praznikih sta s svojim obiskom počastila Matej Žist, ravnatelj, in dr. Milan Balažič, župan.

Zadovoljni, utrujeni, ponosni in navdušeni se oziramo po zaslužku za šolski sklad, za valetu, za oddelčne skupnosti in igralo, ki ga bodo z izkupičkom dobili malčki v vrtcu.

Zremo že v december 2023 in se veselimo novih prazničnih dogodkov.

Tradicionalni slovenski zajtrk v našem vrtcu

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: KLAVDIJA GORIŠEK

Tradicionalni slovenski zajtrk je "praznik" slovenske hrane. Na ta dan v slovenskih vrtcih in šolah ter drugih ustanovah postrežemo zajtrk z lokalnimi dobrotami. Tradicionalni slovenski zajtrk sestavljajo kruh, maslo, med, mleko in jabolko. In prav to smo imeli v petek, 18. novembra 2022, za zajtrk tudi v našem vrtcu. Skupina Metulji je v svoji igralnici gostila lokalne ponudnike hrane, predstavnike občine (med njimi tudi župana) ter ravnatelja in pomočnico ravnatelja. S kratkim nastopom so se otroci predstavili povabljenim, nato pa skupaj zajtrkovali. Po igralnici se je razvnel prijeten klepet ob dobri lokalno pridelani hrani.

Slovenski tradicionalni zajtrk na POŠ Vrhpolje

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: TANJA APŠNER

V petek, 18. novembra 2022, smo na podružnici Vrhpolje obeležili dan slovenske hrane in v okviru vseslovenskega projekta izvedli že 18. Tradicionalni slovenski zajtrk.

Drugošolci so pripravili kratek kulturni program, na harmoniko je zaigral četrtošolec Ožbe, vsi skupaj pa smo z učiteljico Nastjo zapeli Čebelarso pesem. Nato smo se za zajtrk posladkali z domačimi dobrotami in se spomnili, da je hrana, ki jo pridelajo in pripravijo ljudje na naših okoliških kmetijah bolj sveža in še okusnejša.

To pa še ni vse. Zajtrk je pri nas trajal kar več ur, saj so gostje in učiteljice pripravili še druge zanimive dejavnosti. Učiteljica Jana je predstavila delo in opremo čebelarja. V šolo smo povabili dva gosta s spretnimi prsti. Gospa Pavla Lebar in gospod Tone Muhič sta pokazala, kako iz naravnih viter in stojk spletemo košare ter kakšen material in orodje potrebujemo za to. V pletenju košar in peharja so se preizkusili tudi učenci. Pekli so medenjake. Joj, kako je dišalo in kako so bili slastni! V telovadnici pa je učiteljica Ana predstavila čebeljo telovadbo.

Tako je na podružnici minil še en zanimiv in poučen naravoslovni dan.

Akcija »Tom potuje, otroke obiskuje« v Moravčah

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: mag. NIKA CERAR, univ. dipl. psih.

Mednarodni dan otroških telefonov obeležujemo 17. maja. Na ta dan se je letos začela vseslovenska akcija »Tom potuje, otroke obiskuje«. V ta namen je po Sloveniji potoval TOM nahrbtnik in obiskoval osnovne šole.

V akciji je sodelovala tudi OŠ Jurija Vege Moravče. Nahrbtnik TOM telefona je bil na šoli od 18. oktobra 2022 do 11. novembra 2022. Nahrbtnik je bil na vidnem mestu. V okviru razrednih ur so bile izvedene predstavitvene delavnice o delovanju TOM telefona. Vsak razred je lahko v priložen zvezek narisal, napisal ... svoje vtise ali razmišljanja o TOM telefonu.

Učenci so imeli možnost na listke zapisati svoja vprašanja ali tematike, o katerih se ne morejo ali ne želijo pogovarjati s starši. Vsa njihova vprašanja so bila posredovana Zvezi prijateljev mladine Slovenije.

S to akcijo sporočamo, da nobena težava ni prevelika ali premajhna za pogovor. Pogovor lahko pomaga, da se oseba počuti lažje, se razbremeni, umiri in dobi občutek, da v stiski ni sama. S pogovorom problem pogosto postane manjši, bolj obvladljiv, stvari, ki so se prej mogoče zdele nerešljive, postanejo rešljive. Veliko hitreje in lažje se najde rešitev, bolj jasno postane, kaj bi bilo dobro narediti in kako se lahko deluje v prihodnosti.

TOM nahrbtnik je opomnik, da lahko vsakdo anonimno in brezplačno pokliče na TOM telefon vsakič, ko se pojavi dvom, vprašanje ali potrebuje pogovor. Akcija se je zaključila 20. novembra 2022, ko TOM telefon praznuje rojstni dan.

Baragov večer 2022

BESEDILO: ALOJZIJ ŠTEFAN, FOTOGRAFIJE: ARHIV KID LIMBAR

Tradicionalni Baragov večer v spomin na velikega svetniškega misijonarja med Indijanci ob Velikih jezerih (Michigan, ZDA) smo člani izobraževalne sekcije KID Limbar Moravče skupaj z Župnijo Moravče letos pripravili 2. oktobra v cerkvi Marije Kraljice angelov na Drtiji.

Naslov letošnjega dogodka je bil »Baraga in Pirc! Dve svetli zvezdi na nebu naše misijonske zgodovine«. Izjemni in originalni prispevek, lahko rečemo kar študijo o povezanosti teh dveh velikih Slovencev, misijonarjev in sopotnikov, je pripravil Bogomil Brvar. Z navdušenjem in veliko hvaležnostjo že mnogo let preučuje življenje in delo nekdanjega peškega župnika in kasnejšega misijonarja Franca Pirca. Za letošnji Baragov večer pa je raziskal življenje in delovanje Friderika Ireneja Barage in Franca Pirca pred odhodom v misijone, obdobja njunega sodelovanja, ko je bil Baraga Pircu misijonski vzornik, obdobje globokega medsebojnega spoštovanja ter tudi obdobje nezaupanja, ki je nastalo zaradi Baragovega odklonilnega mnenja glede tiska Pirčevega velikega katekizma v otavskem jeziku. Prikazal je tudi obdobje Pirčevega delovanja v Minnesoti in Baragov obisk domovine. Poglobljeno razmišljanje je zaključil s trditvijo, da sta Baraga in Pirc ves čas, vse do Baragove smrti leta 1868, sodelovala in si dopisovala.

Friderik Baraga in Franc Pirc sta misijonarsko poslanstvo opravila v najtežjih razmerah, a vedno z dobroto v srcu, za dobro ljudi, ki sta jim bila poslana. Pirc je na poti iz Amerike napisal o Baragi celo pesem, v kateri je med drugim zapisal: »**Lep izgled je mis'jonarjem, vsim Indijanom pomočnik, svitla slava tudi Krajncem, v nebesih je svetnik.**« Predstavitev študije Bogmila Brvarja so čudovito dopolnili umetniki sopranistka Nastja Omahna z doživeto izvedbo črnske duhovne skladbe Deep river ter angleške Amazing grace. Limbarjeva pevca baritonist Andrej in basist Miha Gaberšek pa sta nam predstavila izsek iz oratorija Irenej Friderik Baraga avtorja Alojzija Geržiniča. Bogat umetniško-izobraževalni večer je obiskalo številno občinstvo.

Z velikim zanimanjem spremljamo postopek za beatifikacijo našega Friderika Ireneja Barage, ki bo, upamo, čimprej uspešno zaključen.

Blagoslov malih živali

BESEDILO: ALOJZIJ ŠTEFAN, FOTOGRAFIJE: ARHIV KID LIMBAR

KID Limbar in Župnija Moravče sta 4. oktobra 2022, na svetovni dan živali in god njihovega zavetnika svetega Frančiška Asiškega, pri cerkvi sv. Andreja prvič pripravila blagoslov malih živali. K blagoslovu je prišlo veliko ljudi z najrazličnejšimi živalmi, od psov, mačk do zajca, hrčka in celo paličnjaka.

Blagoslovil jih je kapucin brat Luka Modic, ki je nato tudi daroval sv. mašo za zdravje. Na izjemno topel in prepričljiv način je spregovoril o tem, da je Bog vse stvari ustvaril dobre in je njegovo stvarstvo čudoviti dar, za katerega moramo hvaležno skrbeti in ga varovati. Vesoljno bratstvo, o katerem pogosto preroško govori papež Frančišek, je mogoče le, če sprejmemo resničnost, da »smo vsi na isti ladji«, ki se ji reče planet Zemlja, ki je naš edini in skupni dom, na katerem je lahko in mora biti prostor miru in sožitja za vsakega in vse. Program in bogoslužje

so obogatili pevci otroškega cerkvenega zbora Zvončki; s čajem pa so nas pogostili Kosmačevi. Z nami je bil tudi veterinar, s katerim so udeleženci lahko poklepetali. Gotovo se vidimo naslednje leto, na god sv. Frančiška pri sv. Andreju.

BESEDILO: KLARA URŠIČ
FOTOGRAFIJE: ANDREJ VOJE

Spoznali smo del podvodnega sveta z več kot 1300 potopov po celem svetu, izvedeli, kako poteka raziskovanje pod vodo ter ob čudovitih fotografijah spoznali zanimivosti marsikaterih živalskih vrst. Ob mojstrskih videoposnetkih, za snemanje katerih je Andrej sam razvil in izdelal celo nekaj opreme, ter ob zgodbah in prigodah s potovanj smo podoživeli delček neverjetnih potopov izkušenega podvodnega fotografa in snemalca. Kot nam je povedal, si objave svojih fotografij v priznanih domačih in tujih revijah, med drugim National Geographic, Gea, Potapljač, Val, Unterwasser, šteje v čast in kot priznanje za svoje delo, a ga najbolj veseli, kadar uspe ujeti »nov zaklad«, posnetek živali, ki jo raziskuje že dolgo časa. Spoznali smo, da je potrebna izjemna potrpežljivost, čas, izkušnje in pogum, da zaplavaš z morskimi psi, da redka vrsta ribe ravno ob pravem času zazeha, da moraš svet spoštovati in počakati, poskusiti večkrat, da obrodijo sadove. Čas je kar prehitro minil, vsi bi si radi ogledali še več. Mogoče pa se bo tudi kdo od obiskovalcev opogumil, da se bo podal pod gladino, v raziskovanje neverjetnega rastlinstva in živalstva.

P O D MORJEM OKOLI SVETA

**V PETEK, 9. SEPTEMBRA 2022, SMO SE
OBISKOVALCI DOGODKA POD MORJEM
OKOLI SVETA KAR SREDI TUŠTANJSKEGA
GRADU POTOPILI V NEŠTETO OD TENKOV
MODRINE POD MORSKO GLADINO. OKOLI
SVETA NAS JE OB SVOJIH IZJEMNIH
FOTOGRAFIJAH IN VIDEO-POSNETKIH
POPELJAL NAŠ SOKRAJAN ANDREJ VOJE.**

Andrej Voje, podvodni fotograf in snemalec, že več kot desetletje živi v Češnjicah pri Moravčah. Na pot pod morjem okoli sveta se je odpravil pred davnimi tridesetimi leti in še vedno ni prišel do cilja. Na tej nenavadni poti je raziskoval podvodni svet v vseh treh oceanih in morjih na šestih kontinentih. V tem dolgem obdobju se je v njegovem arhivu nabralo izjemno veliko število podvodnih fotografij, video posnetkov in predvsem osebnih doživetij. Čarobni podvodni svet je približal številnim bralcem različnih revij, televizijskim gledalcem in udeležencem projekcij. Podvodne reportaže je objavljala na TV Slovenija, njegove fotografije pa so bile objavljene tudi v reviji National Geographic. Več o Andreju Vojetu lahko preberete in si ogledate del fotografij na njegovi spletni strani oceanus.si.

Zahvalna maša ob 25. obletnici KID Limbar Moravče

BESEDILO: IRENA MALOVRH, FOTOGRAFIJE: MARTIN CAPUDER

Na drugo oktobrsko soboto, odeto v pisane jesenske barve, so se iz cerkve sv. Martina v Moravčah razlegale pesmi, glasba in lepe misli. Vrednote, ki povezujejo ljudi v Kulturno izobraževalnem društvu Limbar Moravče že polnih 25 let, so prišle v tem popoldnevu do polnega izraza. Hvaležni za včeraj, veseli za danes in odprti za jutri.

Leta 1996 ustanovljeno društvo, ki si je nadelo ime po ljudskem izrazu za lilijo, je sprva združevalo komorni pevski zbor in odraslo dramsko skupino. Že po nekaj letih se jim je pridružila mladinska dramska skupina, kasneje pa še izobraževalne in ustvarjalne delavnice. Na vseh področjih delovanja se je v več kot 25 letih izkazala odličnost v vsem, česar so se lotili. Besede ljudje, besede, vrednote, prijateljstvo in glasba pa vse člane in njihove družine združujejo v kulturo srca.

Maše so se poleg članov društva, njihovih družin in ljubiteljev kulture udeležili župan občine Moravče dr. Milan Balažič, evropska poslanka in nekdanja predsednica KID Limbar Ljudmila Novak ter dolgoletna spremljevalka in oboževalka društva Mara Vilar.

Pesmi je ubrano zapel Komorni zbor Limbar s solisti Anjo Avbelj, Manco Hribar, Matejem Avbljem in Matevžem Kinkom. Domačim instrumentalistom so se pridružili člani Simfoničnega orkestra Domžale–Kamnik. Zbor in orkester je vodil dirigent Tomaž Pirnat, mašo pa so soustvarjali tudi člani dramskih skupin društva.

Limbarjev jubilej je sovpadal s 25-letnico duhovništva domačega župnika Kancijana Čižmana.

Ob pomembnem jubileju mu je čestitala dolgoletna predsednica KID Limbar Ljudmila Novak ter se mu zahvalila za dobro sodelovanje, saj smo pri župniku in v župnišču vedno našli odprta vrata in prijazno spodbudo. Simbolično darilo, potovalni kovček, naj ga spremlja na poteh po svetu, a naj ga tudi vedno pripeljejo nazaj, v Moravče.

Ob koncu se je zdajšnja predsednica Elizabeta Pirnat še enkrat zahvalila vsem, ki sodelujejo v društvu, ter gostom, tistim, katerih delo je vidno kot tudi tistim, katerih dela včasih ne opazimo, pa je prav tako pomembno. Pri tem je izpostavila, da je delo v društvu prostovoljno, kar v današnjem svetu in načinu življenja ni samo po sebi umevno. S svojim delom ustvarjamo kulturno podobo svojega kraja, ki je opazna doma in izven kraja z željo po ustvarjanju lepšega in boljšega sveta. Še posebej ponosni smo na sadove našega skupnega dela in hvaležni za mladi rod, ki prihaja za nami.

Komorni zbor Limbar na dobrodelnem koncertu v Borovnici

BESEDILO: TOMAŽ PIRNAT, FOTOGRAFIJE: ARHIV KARITAS

Komorni zbor Limbar se je 17. septembra 2022 udeležil Dobrodelnega koncerta Župnijske Karitas Borovnica.

Povabilo smo prejeli s strani organizatorja in se mu z veseljem odzvali. Koncert je potekal v tamkajšnji Osnovni šoli dr. Ivana Korošca. V programu smo sodelovali skupaj z različnimi narodno-zabavnimi ansambli, folklornimi skupinami, klapami in solisti, tako pevske kot instrumentalne. Nagovoril nas je predsednik župnijske Karitas, župnik g. Janez Šilar. Izvedli smo skladbi **Popoljube**, slovenskega skladatelja Tineta Beca ter priljubljeno skladbo bratov Avsenik **Lepe ste ve Karavanke**.

Ob koncu smo vsi nastopajoči ob spremljavi ansambla izvedli še skladbo **Slovenija, od kod lepote tvoje**, kjer je sodelovala tudi polna dvorana obiskovalcev. Lep večer smo zaključili ob imenitni pogostitvi, ki so jo pripravili članice in člani Karitas. Koncert si lahko ogledate na spletnem portalu YouTube.

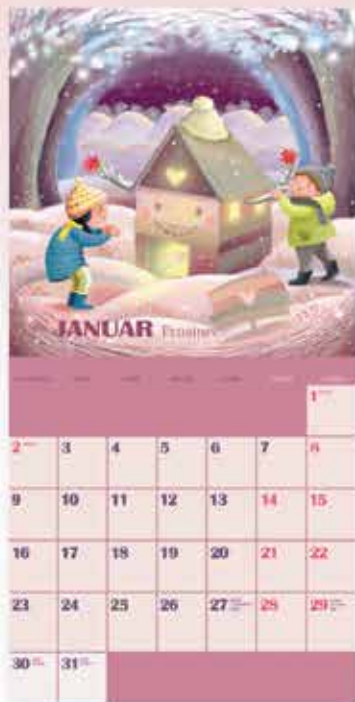
Koledar 2023 in voščilnice

Spoštovani.

V Zvezi prijateljev mladine Slovenije smo pripravili praznične voščilnice in koledar za leto 2023. V voščilnicah nastopata naša glavna junaka Zarja in Lukec.

Voščilnice in koledar imajo dobrodelno noto, saj bo od vsakega nakupa del prihodka namenjen otrokom in družinam v stiski.

Zelo bomo veseli vaših naročil.

- ♥ Cena koledarja je 8,80 € z DDV, brez poštne.
- ♥ Cena voščilnic je 5,90 € z DDV, brez poštne.

online naročila

Hvala vsem, ki nas spremljate in podpirate naše projekte in programe. Verjamemo, da bomo še dolgo tu za otroke.

Vaše naročilo bo dragoceno darilo.

Zveza prijateljev mladine Slovenije
Darja Groznik, predsednica

Iskrena hvala.

Darja Groznik

5 x

Zveza Prijateljev let
Mladine Slovenije

Toplota iskrenih želja

Podjetja, samostojne podjetnike in posameznike pozivamo, da namesto novoletnih voščilnic in poslovnih daril namenijo sredstva za izdelavo volnenih kvačkanih odevi za stanovalce Doma upokoencev Domžale, med katerimi je tudi precej starejših moravških občanov.

*Tople in lične odeje bodo naredile članice Društva rokodelcev – Rokodelskega centra Moravče. Nazive podjetij oz. imena vseh, ki boste podprli dobrodelno dejavnost moravških rokodelcev, bomo objavili v prihodnji številki Novic iz Moravske doline in jih sporočili stanovalcem Doma upokoencev Domžale. Sredstva lahko nakažete na transakcijski račun **SI56 0230 8025 4098 883**.*

Do sedaj so našo dejavnost podprli: Društvo krajanov Limbarska gora, gospa Mirjam Drnovšek iz Domžal, Trgovina Hruška - ponudba družinskih kmetij. Za podporo se vam zahvaljujemo!

**Moravske rokodelke
in rokodelci**

Izobraževalni izlet na Kras

BESEDILO: DANICA JANČAR, FOTOGRAFIJE: BOJANA DORIČ

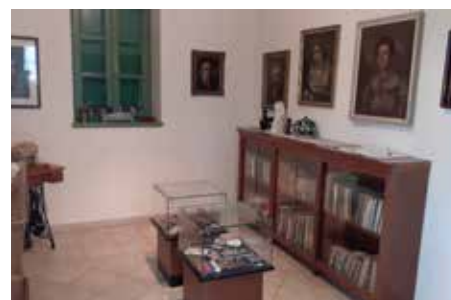
Mislim, da ni starša, ki svojemu otroku ne bi bral pesmic: Sonček boža tačice ..., Deček in sonce, Škrat Dobrošin ... Ko ob branju mimogrede ošineš ime pesnika Srečka Kosovela, pomisliš: »Aha, to je tisti pesnik s Krasa, ki je zelo mlad umrl.« Potem se ti v podzavesti zbudi še nekaj o pravici pa o Krasu, o brinovkah pa neki Kons. 5 in to je skoraj vse. Pri meni je že bilo tako! Vse pohvale, če ste iz srednje šole v kasnejša leta prinesli kaj več.

Tako! To je uvod v zapis o izobraževalnem izletu Turističnega društva Moravče 19. novembra na naš krasni Kras. Dnevi so zdaj že res kratki in temu primeren je bil tudi program izleta. Kulturno smo ga obarvali. Če izvzamemo kavo na poti, je bil naš prvi postanek v Tomaju pri Kosovelovi spominski hiši.

Srečko Kosovel je 1904 postal srečni peti otrok v učiteljski družini v Sežani. Študiral je v Ljubljani, daleč od svojega rojstnega kraja, ki je takrat pripadal Italiji. Kot študent slovenistike, romanistike in filozofije je svoja dela objavljaval v raznih listih, vendar so prvo zbirko z naslovom Pesmi izdali prijatelji šele po njegovi smrti. Srečko je umrl pri rosnih dvaindvajsetih letih zaradi zapletov po hudem prehladu, pljučnici in meningitisu v hiši svoje družine v Tomaju. Vredno si jo je ogledati in vredno je prisluhniti pripovedi prijazne vodičke.

S hrano za dušo smo se tako na našem izletu dodobra preskrbeli. Za telo smo se »dali postrečik« v osmici. Osmica je priljubljena oblika ponudbe na kraških kmetijah, kjer se gostje družijo ob dobrem vinu in domačih dobrotah. Nekdaj je osmica trajala osem dni v letu, ko so kmetje menda lahko prodajali svoje pridelke brez davka. V Osmici Černigoj v Lokavcu smo uživali v dobrem aperitivu, ob pravih domačih dobrotah ter pristnem kraškem vinu. Nikamor se nam ni mudilo, povedali smo si nekaj smešnic in tudi malo sestankovali. Vožnja domov je bila prijetna, a prekratka za pogovore.

Nov rekord Teka na Limbarsko goro

BESEDILO: KARMEN VOVKO, FOTOGRAFIJE: ERIKA MLAKAR

Sončno nedeljsko jutro, 13. novembra 2022, je za športno prireditev Tek na Limbarsko goro, ki postaja s svojo osmo ponovitvijo tradicionalna, prineslo nov rekord. Letošnji dogodek je obeležil največje število tekmovalcev do sedaj.

Pestra družina tekmovalcev iz različnih krajev

VDruštvu krajanov Limbarska Gora smo letos organizirali osmi tek na Limbarsko goro. Vsako leto se sprašujemo, koliko tekmovalcev bomo privabili. Ko smo se letos ob 11. uri zbrali na startu v Zalogu pri Moravčah, smo z veseljem ugotovili, da se bo kar 50 tekačev pogumno podalo na 5,1 km dolgo traso proti cerkvi sv. Valentina na vrh Limbarske gore.

Tudi letos so tekmovalci tekmovali v petih različnih kategorijah: moški v treh (do 40 let, med 40 in 60 let ter nad 60 let), ženske pa v dveh kategorijah (do 40 let in nad 40 let). Tekače je z uvodnimi besedami nagovoril Peter Pergar, ki je povezoval prireditev. Dogodka so se udeležili nekateri naši stalni tekmovalci, kar nekaj pa je bilo tudi tekačev, ki so se na tek podali prvič. Poleg domačinov so se teka udeležili tudi tekmovalci iz sosednjih občin (Domžale, Mengeš, Lukovica), pa tudi iz nekoliko bolj oddaljenih krajev, kot so Grahovo, Železniki, Griže, Laško. Dejstvo, da smo gostili tekmovalce iz različnih koncev Slovenije, nas je iskreno razveselilo.

Prvič na teku in prvi na cilju!

Tik pred ciljem je šlo na tesno. Prvi je na cilj pritekel Martin Močnik s časom 25 minut in 51 sekund, ki se je letos teka udeležil prvič in se že takoj odlično izkazal. Tik za petami mu je, z zgolj petimi sekundami zaostanka, sledil domačin Luka Avbelj. Tretje mesto v kategoriji moških do 40 let je osvojil Mark Kočar. V kategoriji moških med 40 in 60 let je na najvišjo stopničko stopil Vid Senica, ki je tudi sicer na cilj pritekel s tretjim najboljšim časom 26 minut in 56 sekund. Drugo mesto v tej kategoriji je dosegel Miha Schaffer, tretje pa Metod Močnik. V kategoriji moških tekačev nad 60 let je bil na prvem mestu Milivoj Papič, na drugem Drago Laznik, na tretjem Andrej Hajshen. Med ženskami je bila najhitrejša Ivica Žlogar, ki je s časom 34 minut in 58 sekund dosegla prvo mesto v ženski kategoriji nad 40 let. Drugo mesto je dosegla Romana Jemec Opeka, tretjega pa domačinka Anica Grilj. V kategoriji žensk do 40 let pa je prvi mesto zasedla Saša Vesel, druga je bila Neja Ambrož, tretja

pa domačinka Lidija Medic. Rezultati tekmovanja so v celoti na voljo na spletni strani Društva, vsem tekmovalcem pa čestitamo za njihove dosežke.

Za tekačice in tekače je bilo dobro poskrbljeno

Na vrhu je tekmovalce kljub prijaznim sončnim žarkom pričakal veter, zato je bil še toliko bolj dobrodošel bograč, s katerim so se tekmovalci po tekmah lahko okrepčali. Za hrano in pijačo je poskrbela gostilna in picerija Pri Jurku. Pred cerkvijo svetega Valentina sta ob 12.30 navzoče pozdravila predsednik Društva Franci Lipovec in župan dr. Milan Balažic, najhitrejši tekmovalci pa so prejeli zaslužene pokale. Kot vsako leto se organizatorji lepo zahvaljujemo vsem sponzorjem, donatorjem in drugim podpornikom dogodka, saj nam brez vas ne bi uspelo. Iskrena hvala vsem tekačem in obiskovalcem. Veseli smo bili komentarjev tekmovalcev, da jim je proga ustrezala in so bili z organizacijo dogodka zadovoljni. Odlično so se odrezali in z veseljem vse tekmovalce in obiskovalce pričakujemo naslednje leto. Za tiste, ki se dogodka niste udeležili, pa si lahko foto utrinke pogledate na Facebook in spletni strani Društva krajanov Limbarska gora.

Ko zadiši po knjigi

ZAPISE ZBRALA mag. KATARINA PETERC

Bralci bralnih skupin Krajevne knjižnice Daneta Zajca vam priporočajo v branje naslednje knjige:

Aldous Huxley Krasni novi svet

Letos v bralnem krožku Bralne lučke beremo svetovne klasike. Jaz klasiko v literaturi razumem kot nekaj odličnega, kakovostnega, večno aktualnega, delo z dobrimi ocenami kritikov. Delo, ki nekaj pusti in ti da misliti. Roman Krasni novi svet tem kriterijem ustreza, je večplasten in nosi globlja sporočila.

Če knjige še ne poznate, jo priporočam v branje. Z branjem romana boste vstopili v prihodnost, v umetno ustvarjeno Svetovno državo, kjer vlada peščica ljudi, ki obvladuje svet z uporabo tehnologije in dobro premišljeno propagando. Že začetek knjige te pusti odprtih ust, otroci nastajajo v tovarni s pomočjo kloniranja, ne rodijo se staršem, ampak se iztočijo iz naprav. Zarodkom v postopku nastajanja in rasti dovajajo različne hormone in kemične substance, ki določijo, v katero kasto bo posameznik uvrščen. Kaste alfa, najpametnejše, so celo sposobne same razmišljati. Vendar razmišljati vseeno ne smejo preveč, da ne ogrozijo družbe. Kaste beta, gama, delta in najnižji na družbeni lestvici epsilon, so narejeni za prav določena opravila znotraj ekonomsko uspešnega modela. Skozi branje romana spoznamo junake, Bernarda Marxa, manj priljubljenega predstavnika alfa družbe, Lenino Crowne, lepotico kaste beta, intelektualca in

svetovnega nadzornika Mustafa Monda, divjaka Johna in njegovo mater Lindo, ki sta živela v rezervatu za Indijance. Pravih rojstev v Novem svetu ni več, družina ne obstaja, čustvovanje ni zaželeno, knjige so prepovedane, zasebnosti, svobode, ustvarjalnosti ni. Iz epruvete ustvarjeni osebkci se predajajo spolnosti na zabavah orgy-porgy, zvečer gledajo čutne filme, igrajo golf in gojtajo mamilo somo. Naučeni so, da so srečni. Saj sreča je boljša kot resnica. Roman ima žalosten konec, divjak John nad življenjem obupa. Sporočilo knjige je - ostanimo človeški z vsemi napakami vred.

Alica Rotar Pačnik,
bralni klub Bralne lučke

Gabriel Garcia Marquez Sto let samote

Bralne lučke smo jubilejno deseto sezono naših bralnih srečanj začele z enim največjih romanov svetovne književnosti Sto let samote Nobelovega nagajenca za književnost pisatelja Gabriela Garcie Marqueza.

Sto let samote prikazuje vzpon in padec mesta Macondo, ki ga ustanovi Jose Arcadio Buendia na podlagi svojih preroških sanj. Vmesno obdobje stotih let, ki se razteza skozi sedem generacij rodbine Buendia, zaznamujejo resnični dogodki iz kolumbijske zgodovine, kot so tisočdnevna

vojna in vzpon bananskih združb, ki s seboj pripeljejo novo gospodarstvo in njegove posledice, med drugim v romanu prikazane v nasiilni zadušitvi vstaje bananskih delavcev. Kolumbijski pisatelj je poleg avtobiografskih elementov v svoje delo vnesel tudi magični realizem. Življenja Macondčanov tako vseskozi spremljajo nenavadni, magični pojavi, kot so tropi rumenih metuljev, vraževerja in vnebohod, ki navsezadnje odseva svet Latinske Amerike in njenih ljudi, kjer je mističnost del vsakdana in ključen del njihovega preživetja. Roman je v svojem bistvu brezčasen, saj skriva veliko sporočil, tako za posameznika kot tudi za narod. Eno od njih, trenutno tudi zelo aktualno, nam sporoča, da je potrebno ohraniti (kolektivni) spomin na preteklost in poskrbeti, da ne ostanemo v krogu večnega vračanja k dogodkom, ki so se že zgodili. Ta krog, v katerem čas ne teče, ampak kroži, lahko prekinemo samo skupaj, in sicer s skupno (kolektivno) zavestjo, da smo le skupaj močnejši.

Natalija Ravnikar,
bralni klub Bralne lučke

Blaž Vurnik in Zoran Smiljanić Plečnik

Leto 2022 je razglašeno za Plečnikovo leto, namenjeno obeležitvi 150. obletnice rojstva največjega slovenskega arhitekta

Jožeta Plečnika. V ta namen sta Blaž Vurnik in stripar Zoran Smiljanić ustvarila knjigo Plečnik., ki življenje in delo arhitekta prikazuje v stripu. Zgodba, ki jo pripoveduje arhitekt sam, prikazuje njegove začetne korake in vzpon med najpomembnejše arhitekta svojega časa.

Strip zajema tudi njegove največje arhitekturne zapuščine, od Ljubljane in drugih slovenskih krajev ter vse do Dunaja in Prage, v katerih je zaznati močan vpliv antike in religije. Plečnikova dela so ne samo veličastna, ampak tudi brezčasna. Mojster Plečnik je v stripu prikazan kot resen in marljiv, strog in zahteven tudi do sebe. Njegovo zasebno življenje pa je bilo dokaj skromno, v celoti ga je posvetil, kot se je sam izrazil, svoji edini "lubici" – arhitekturi. Njegove besede "minljiv si, le tvoja dela so tvoj spomin," pa nam odstirajo njegovo ponižno držo in neomajno predanost svojemu poklicu.

Nekatera arhitekturna dela Jožeta Plečnika v Ljubljani so vpisana na Unescov seznam svetovne dediščine.

Natalija Ravnikar,
bralni klub Bralne lučke

Raynor Winn Prežeta s soljo

Vbralnem klubu Eleganca besed smo brale prvenec angleške avtorice Raynor Winn z naslovom Prežeta s soljo. Na našem srečanju smo

izpostavile teme o brezdomcih in pohodništvu na dolge proge.

Roman je avtobiografski in opisuje Raynor in njenega moža Motha, ki sta izgubila dom, delo in vse premoženje, ker sta zaupala prijatelju in se mu pridružila v poslu, ki je propadel. Istočasno so Mothu zdravniki diagnosticirali redko degenerativno možgansko bolezen, ki pomeni smrt v šestih do osmih letih. Priporočeno mu je bilo čim manj fizičnega napora in hoje. Zdravilo ne obstaja, razen za blažitev simptomov.

Ker nista imela več kaj izgubiti, sta spakirala kovčke in se kot brezdomca s šotorom odpravila na 1014 kilometrov dolgo pot South West Coast Path (Pot po jugozahodni obali Anglije) iz Mineheada v Somersetu. Narava igra veliko vlogo v Raynorini knjigi ter njenem občutku pripadnosti in varnosti. Pisateljica doživeto opisuje njuno brezdomsko življenje: slabe higienske razmere, omejitve v prehrani, predvsem pa poniževanje s strani tistih, ki revščine, pomanjkanja in lakote niso nikoli izkusili.

Odnos med zakonca pa je bil poln medsebojne naklonjenosti, ljubezni in spoštovanja. Rekla sta si "midva zmoreva".

Ivana Judež,

bralni klub Eleganca besed

Dekanijska revija otroških cerkvenih pevskih zborov

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: DRAGO JUTERŠEK

Na praznik Kristusa kralja, 20. novembra, so se v cerkvi svetega Martina v Dobu zbrali otroški pevski zbori dekanije Domžale. Pozdrav je tokrat pripadal domačemu župniku Juretu Ferležu, ki je podal osnovna navodila.

Tokrat sta predstavitev zborov odlično opravila mlada Veronika in Urban, ki sta se spopadla z vlogo povezovalcev programa. Na mladih svet stoji, zato so najprej nastopili otroci iz skupin Zvončki in Lučke iz vrtca Dominik Savio iz Domžal. Tudi »Sončni žarki« so bili iz Domžal in poleg njih še najštevilčnejša skupina, ki je dodobra napolnila prezbiterij, družinski zbor Veseli kristjani, ki je poleg petja navdušila tudi s koreografijo.

Zapeli so še združeni otroški pevski zbor župnij Brdo in Krašnja ter otroški zbor Mavrica iz župnije Dob. Otroški pevski zbor Zvončki iz župnije Moravče je pod taktirko Maše Capuder in ob spremljavi (klavir

Klara Urankar – in Marjan Capuder, Anja Pirnat –flavta, Žiga Svetlina – kohon, Matija Lavrač – kitara) zapel O, Gospod poslušaj me in Noe. Slednja je navdušila vse zbrane v cerkvi. To še ni bilo konec, saj so skupaj zapeli še Kralj divje džungle in Čudovito tokrat pod dirigentskim vodstvom Tine Grošelj.

Kot je že v navadi, so popoldansko druženje zaključili s pogostitvijo. Starejši so obujali spomine. Otroci so poleg ostalega dobili še sok Pingo, ki je številne med njihovimi spremljevalci popeljal v svoja otroška leta.

Doza smeha v Mlinšah

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: NATALIJA BRODAR

Dramska skupina KUD Vrhpolje je na Martinovo soboto, 12. novembra, gostovala v Mlinšah s predstavo Pacienti v čakalnici. Njihovo gostovanje je spremljala polna dvorana »pacientov«.

Po predstavah na Vrhpoljah in Moravčah smo bili v skrbeh zaradi udeležbe v kraju, kjer nas ne poznajo, kjer odrasla dramska skupina še ni nastopala. Tudi nismo vedeli, ali nam bo praznična sobota v pomoč ali ne. Ali smo naredili dovolj reklame, obvestili dovolj širok krog ljudi, da se predstave udeležijo? Odziv publike je za igralce na odru zelo pomemben.

Naše skrbi so bile odveč. Dvorana je bila polna nasmejanih otrok in odraslih. Uspeli smo jih nasmejati, se jim približati s šalami na svoj račun. Prisotni so se strinjali, da je martinova sobota uspela, da je bila odločitev, da

pridejo na predstavo, pravilna. S povabilom, da se jim pridemo predstaviti še kdaj z novo igro, smo večer zabave zaključili čez cesto, Pri Fani. Ko sta dobra volja in smeh med nami – vemo, da delamo dobre stvari.

Radi se družimo, ustvarjamo in radi ljudi nasmejimo, spravimo v dobro voljo in vsaj za kakšno uro skrajšamo dolge večere. Vsakič znova upamo, da nam uspe. In v Mlinšah nam je uspelo!

Revija odraslih cerkvenih pevskih zborov dekanije Domžale

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: DRAGO JUTERŠEK

Gostitelj tokratne dekanijske revije odraslih cerkvenih zborov je bila Župnija Moravče in tako so se na prvo adventno nedeljo, 27. novembra, v cerkvi svetega Martina v Moravčah zbrali zbori, da zapoje Bogu v čast ter sebi in nam poslušalcem v veselje.

Zbrane je najprej pozdravil in nagovoril Marko Košir, animator za cerkveno glasbo v dekaniji in se obenem v kratkem nagovoru, v katerem je omenil, da smo lahko po dveh letih ponovno veseli, da se družimo, kar je zelo dragoceno, vsem zahvalil.

Zahvalil se je tako župniji gostiteljici in župniku Kancijanu Čižmanu, s katerim sta bila sošolca ter Dominiku Štefanu za organizacijo. Tako smo v tem

nedeljskem popoldnevu najprej prisluhnili orglam, na katere je zaigrala Klara Urankar, nato sta besedo prevzela Klara Zupančič in Tadej Uršič. Z besedo sta nas popeljala v svet glasbe in letošnjih jubilentov, saj je bila revija namenjena prav njim. Predvsem pa 80-letniku Jožetu Troštu, ki ni le instrumentalist (orgle), pač pa tudi skladatelj, zborovodja, pedagog in duhovnik.

Žal je svoje tudi tokrat naredila bolezen in na revijo niso prišli vsi zbori iz dekanije, a upajmo, da bo prihodnje leto število zborov še večje. Tokrat nam je zapel **cerkveni mešani pevski zbor Marijinega vnebovzjetja župnije Domžale** pod vodstvom zborovodkinje Ksenije Kozjek. Na orglah jih je spremljal Janez Kozjek, pri pesmi Vinka Vodopivca Biser je namesto odsotne Katarine Kozjek solo zapela Urška Pavli. Zapel je **tudi ženski pevski zbor Jutro župnije Ihan** pod vodstvom zborovodje Luke Štifterja, na orglah in klavirju jih je spremljala Veronika Krušnik. **Mešani pevski zbor župnije Dob** je nastopil pod vodstvom zborovodje Marka Starbka, na orglah jih je spremljala Jana Lamberšek Starbek. **Cerkveni pevski zbor župnije Brdo** je vodil zborovodja Matevža Kinka, za orglami je bil Miha Zavrl. **Mešani pevski zbor sv. Mihaela iz Mengša** je zapel pod vodstvom zborovodje Andreja Levca, na orglah jih je spremljala Ana Kešnar.

Dva zbora iz moravške župnije

Tokrat sta župnijo Moravče zastopala dva zbora. **Moški pevski zbor župnije sv. Martina Moravče** je zapel pod vodstvom zborovodje Alojzija Štefana. Na orglah jih je spremljal Dominik Štefan. Zapel je Troštovo Slavo in Vodopivčevo Nesimo srcu Božjemu. To so pesmi, ki jih cerkveni zbori običajno pojejo prvo nedeljo v mesecu.

Kot zadnji je zapel **mešani pevski zbor župnije sv. Martina iz Moravč** pod vodstvom Dominika Štefa-

na in ob orgelski spremljavi Tomaža Pirnata. Zapeli so Troštovo pesem Drugi advent in Vodopivčevo Vihar divja. Dominik Štefan in Tomaž Pirnat sta pri skupno zapetih pesmih zamenjala vlogi: za orgle je sedel Dominik Štefan, v prezbitarij pa z dirigentsko palico prišel Tomaž Pirnat. In tako smo prisluhnili še pesmim jubilarov: Vinka Vodopivca (1878–1952) Najlepšo pesem zapojmo Devici, Martina Železnika (1891–1962) Oznanil je angel in Troštovo Mašnik kruh in vino v dar. Poleg Klare in Tadeja je nekaj spodbudnih besed namenil še

domači župnik Kancijan Čižman, ki je med drugim dejal, da ga v hladni cerkvi sploh več ne zebe, odkar mu je Tomaž rekel, da bo potrebno misliti na nove orgle. Da je za vse pevce in pevke v župnišču še nekaj dobrot od Martinove nedelje, je še dejal. Tako smo pevsko obarvano nedeljsko popoldne zaključili ob Martinovi pojedini, ki pa zanesljivo ni ostala od Martinove nedelje, pač pa so zanje poskrbele gospodinje, ki se jim iskreno zahvaljujemo. Poskrbele so, da so bile mize bogato obložile z dobrotami, da ne bi odšli lačni in žejni v svoje župnije.

Moški zbor KD Tine Kos nastopil v Festivalni dvorani

BESEDILO: MITJA RADOŠEVIČ, FOTOGRAFIJA: CELINA BRUMEC

Vsoboto, 26. novembra, je v Festivalni dvorani v Ljubljani potekala 14. prireditev Praznik partizanske pesmi, katere namen je ohranitev dediščine enega od pomembnih delov naše pevske kulture. Sodelovalo je devet pevskih zborov, med njimi pa je na tej prireditvi prvič nastopil Moški pevski zbor KD Tine Kos iz Moravč pod vodstvom Milana Kokalja, ki se je predstavil tudi kot solist. Zbor je zapel pesmi Postoj, kdor mimo greš, Ob Kolpi in Kovači smo. Zlasti s slednjo, pri kateri je za harmoniko poprijel Klemen Logaj, je zbor navdušil več kot petsto obiskovalcev in bil na koncu nagrajen z gromkim aplavzom.

Moravska dolina v leksikonu Dravske banovine

Leta 1937 je izšel obširen Krajevni leksikon Dravske banovine – krajevni repertorij z uradnimi, topografskimi, zemljepisnimi, zgodovinskimi, kulturnimi, gospodarskimi in tujsko-prometnimi podatki vseh krajev dravske banovine (v nadaljevanju: KLDB). Izdala ga je Zveza za tujski promet za Slovenijo v Ljubljani. Zbiranje in urejanje podatkov je potekalo od leta 1933. Večina statističnih podatkov se nanaša na leto 1931, nekatera so starejši.

Dravska banovina je bila ena od devetih banovin – upravnih enot Kraljevine Jugoslavije. Ustanovljene so bile leta 1929, ukinjene pa 1941. Na čelu banovine je bil ban, ki ga je imenoval kralj ob pomoči banskega sveta. Dravska banovina je obsegala del ozemlja današnje Slovenije in je bila razdeljena na ljubljansko in mariborsko oblast. Razdeljena je bila na 25 srezov (okrajev), ti pa na občine.

Občina Moravče je bila ena od 18 občin kamniškega sreza (Srez Kamnik). Pokrivala je 5.778 ha ali 57,8 km², sedanja občina je nekoliko večja, meri 61,4 km². Leta 1931 je štela 3.280 prebivalcev (leta 2022: 5.522). V občini je bilo 699 hiš, 541 posestnikov, 134 kočarjev in 26 najemnikov.

V uvodnem opisu občine Moravče beremo, da je njeno prebivalstvo izrazito poljedelsko. V nižjih legah je gosto naseljeno, tu je gozd mestoma skrčen že do neznatnih ostankov. Pridelujejo vse vrste žita, krompir in fižol ter precej sadja, a skoraj vse le za domačo porabo. Živinoreja je precej razvita, mleko

se skoro iz vseh vasi oddaja v zadružno mlekarino v Moravčah. Perutnino in jajca prevzemajo v veliki meri prekupčevalke za Ljubljano, deloma tudi za Zagorje. Gozdarstvo je močno, vendar domače lesne industrije razen nekaj manjših žag ni, hlode prodajajo v Domžalah in Ljubljano, prav tako drva. Kot domača obrt je razvito pletenje slamnatih kit za tovarne slamnikov v Domžalah in okolici (KLDB, 1937, str. 196).

Obrt se je v Moravčah razvila že v srednjem veku, v 17. stoletju predvsem suknjartsvo. Z obrtjo so kmetje obogateli in se odkupili podložništva številnih gradov v moravski okolici. Tod mimo je vodila v tej dobi pomembna tovarna pot iz Ljubljane proti Štajerski. Po njej so tovorili predvsem živo srebro iz Idrije. V tej dobi, razvite obrti in trgovine, so bile M. najbrž povzdignjene v trg. V novejšem času so tu veliko kopali kremenasti pesek za izdelovanje steklenih posod in za topilnice železa. Izvažali so ga predvsem na Štajersko in Češko. (KLDB, 1937, str. 197). V leksikonu je podrobno predstavljenih vseh 49 naselij takratne moravske

občine: Češnjice, Dešen, Dole pod Sv. Trojico, Dole pri Sv. Andreju, Drtija, Dvorje, Gora, Gorica, Goričica, Hrastnik, Hudej, Imenje, Kokošnje, Konfin, Krašce, Križate, Moravče, Mošenik, Negastrn, Peče, Podgorica, Podoreh, Podstran, Pogled, Prikrnica, Pretrž, Rudnik, Selo, Soteska, Spodnja Dobrava, Spodnja Javorščica, Spodnji Tuštanj, Stegne, Sv. Andrej, Sv. Mohor, Sv. Valentin, Svinje, Tlačnica, Viševak, Vojni dol, Vrh pri Sv. Trojici, Vrhe, Vrhpolje, Zalog, Zalog pod Sv. Trojico, Zgornja Dobrava, Zgornja Javorščica, Zgornje Koseze in Zgornji Tuštanj. Nekaterih od teh imen naselij ne najdemo v seznamu naselij današnje občine, nekatera imena pa so nekoliko spremenjena, Velika vas in vsa naselja, ki so danes v tej krajevni skupnosti, so bili leta 1931 še v občini Kresnice. Med naselji, v katerih zdaj živi več kot dvakrat več ljudi kot leta 1931, so Dole pri Moravčah, Moravče, Stegne in Sveti Andrej.

Za vsako kraj so podatki o številu prebivalcev, hiš, posestnikov, kočarjev, najemnikov, oddaljenost od srenskega sodišča (Brdo), žandarmarijske postaje, pošte, šole, župnije (vse Moravče), zdravstvenega okoliša (Lukovica-Brdo), oddelka finančne kontrole (Lukovica) in železniške postaje (Domžale). Našteti so vsi zaselki in samotne kmetije, ki spadajo k naselju. Zapisani so podatki o možnih dostopih do naselja, tudi o oddaljenosti od banovinske ceste in o najpomembnejših kmetijskih panogah, s katerimi se prebivalstvo preživlja. Avtorji leksikona so k opisom naselij dodali tudi posebnosti – znamenitosti, kot so gradovi, znamenite osebnosti; pri opisu prvega naselja – Češnjice je med drugim zapisano: *Grad Češnjice so sezidali 1550 gospodje Galli s sosednjega Rožeka radi večje udobnosti. Lepo ohranjeni grad je danes last g. Primca, davčnega uradnika iz Ljubljane. Iz Č. doma Kos Tine (r. 1894), akad. kipar v Ljubljani (KLDB, 1937, str., 196).*

V dekanijo Moravče je leta 1931 spadalo kar 18 župnij: Blagovica, Brdo, Čemšenik, Češnjice, Sv. Gora, Št. Gotard, Izlake (takrat podružnica čemšeniške župnije), Kolovrat, Krašnja, Sv. Križ, Moravče, Št. Ožbalt, Peče, Sv. Trojica, Vače, Št. Vid pri Brdu, Vrhpolje in Zlato polje. Moravški župniki so bili zelo ugledni, pogosto arhidiakoni – namestniki oglejskega patriarha za Gorenjsko.

Štiftarji, skakači, zamaknjenci v Moravški dolini

V Krajevnem leksikonu dravske banovine (KLDB) preberemo tudi o vnetih privržencih Lutrovega nauka v Moravški dolini. Njegovi pristaši so bili graščaki številnih gradov in v njih se je *novi nauk zelo dolgo obdržal, tako da so imele protireformacijske komisije še 1642 z njimi opraviti. Zelo je bila v Moravčah razširjena sekta skakačev, štiftarjev in zamaknjencev z Gašp. in Lukom Golešem na čelu. (KLDB, 1937, str. 197).*

O teh sektah v leksikonu kaj več ne zveemo, več nam pove dr. Josip Gruden. Najprej kratko pojasnimo kdo so bili štiftarji, skakači in/ali zamaknjenci. V 16. stoletju se je pojavila sekta štiftarjev, naziv so dobili zaradi zavzemanja za ustanavljanje cerkva, samostanov, kapel (nem. Stifter = ustanovitelj), svojo vnemo pa so poudarjali v zamaknjnosti s posebnim plesom, ob katerem so se verniki poganjali v zrak, prijelo se jih je ime skakači ali zamaknjenci. Skakači so po zgledu štiftarjev začeli graditi lastne cerkve, glavni del njihovega bogoslužja je bilo mučenje samega sebe. Najprej so se pojavili na Goriškem, nato jih najdemo na Notranjskem in Gorenjskem. Cerkevna in posvetna oblast sta jih preganjali, cerkevna pozneje kot posvetna in sčasoma so ljudje na te zablode pozabili, toda v začetku 17. stoletja se skakaštvo in zamaknjnost pojavita na Moravškem. Prvikrat se moravški zamaknjenci omenjajo leta 1602. Kot navaja Gruden, 1909, str. 110, je listina o tem v vatikanskem arhivu: *Borghese, II, 197 in II, 192. To je poročilo graškega nuncija Janeza Krstnika Salvaga, ki je na papežev ukaz opravil kanonično vizitacijo v deželah južno od Drave, med drugim tudi v Moravčah. Na čelu sta bila kovača: oče Gašper in dvajsetletni sin Luka Goleš (lahko Valeš, Falež; Gruden, prav tam), doma v vasi Gradišče. Oče Gašpar kmalu »izgine« iz listin, sin Luka pa je bil neomejeni voditelj lahkovernega ljudstva, ki se je zbiralo okoli njega. Pričel je ljudi odvrčevati od katoliške božje službe in na nekem skednju prirejati ponočne shode, kjer se je delal zamaknjnega, čudno zvijal s telesom in se metal po tleh (Gruden, 190, str. 110). Na zahtevo tedanjega moravškega župnika Janeza Vutaliča, ki ga je Luka Goleš zmerjal z zapeljivcem, je ta zamaknjenelec pristal v ječi, na zahtevo nadvojvode Ferdinanda so ga izpustili. Luka je nadaljeval s svojim početjem, ponovno se znajde v ječi, na svobodi pa je zopet »prerok«. Obsojen je bil tudi na dvanajstletno težko kazen na galeji, a mu je že na poti v Trst, kjer naj bi ga vkrcali na galejo, uspelo pobegniti. Kaj se je končno zgodilo z Lukom Golešem, ni znano, vsekakor je skoraj deset let kljuboval duhovski in svetni oblasti, vzlic vsem zaporom in drugim strašilom. Menda jo je moral končno vendarle plačati s smrtjo (Gruden, 1909, str. 113).*

Bogomil Brvar

Viri so na voljo pri avtorju in v uredništvu

Zapise in zanimivosti iz Moravške zgodovine zbira in ureja Bogomil Brvar

John Dolčič: Božični spomini na Limbarsko goro, pred 80 leti.

(Ameriška domovina, 45, 21. december 1942, št. 298)

V članku z gornjim naslovom, objavljenem v časopisu Ameriška domovina, je John (Janez) Dolčič opisal spomin na Limbarsko goro, kjer je preživel počitnice. Spominja se božičnih počitnic leta 1908.

Njegova mama je bila Trdinova z Limbarske gore. Tam je poleti preživel počitnice pri starih starših in stricu mizarju. Njegov največji prijatelj je bil prav stari oče, pri sosedu pa je imel prijatelja »Bivčevega« Petra. Za starega očeta je hodil po tobak v mežnarijo. Božja pot na Limbarsko goro je slovela po vsej Sloveniji in romarji so jo trikrat na leto množično obiskali, v dar pa so prinašali vsakovrstne živali in tudi denar. Največ romarjev se je zbralo na binkoštni ponedeljek in Trdinovi so imeli posebno dovoljenje, da so ta dan lahko točili vino in pivo.

Stric je dal zaklati še kakšno govedo, da so bili romarji tudi glede jedi dobro postreženi. Največje veselje mi je bil napravil stric, ko me je vzel s seboj, ko je šel z voli po pivo v Moravče in po vino v Črni graben. Počasi sva se zibala proti Moravški dolini. Bila je pač volovska vprega in poleg tega je pa imel voz še lesene osi, kar se mi je pač čudno zdelo, da lesene osi lahko prenesejo toliko teže in da se ne polomijo.

Naložila sta devet sodčkov in se podprla v gostilni pri Kavku, kje je Janezova mati služila, ko je bila še dekle. Mati mu je mnogokrat pripovedovala, kako je tam nočni čuvaj klical vsako uro ponoči in ko je bila ura štiri zjutraj, je prišel pod okno in zaklical: "Johana, ura je štiri, treba je ustati in iti na delo."

Bila je že noč, ko se je voz ustavil v Vodica. Stric se je spomnil, da mora povabiti brhka Vehovčeva dekleta, da bodo prišle pomagat kelnariti.

Na binkoštni ponedeljek je bil tudi Janez silno zaposlen:

... pripravljaj sem postelje romarjem pod kozolcem in v skednju. Za to moje delo sem bil dobil par grošev, pa nisem bil dolgo gospodar istih, kajti z Bivčevim Petrom sva jo ubrala k cerkvi, kjer so imeli kramarji razloženo svojo robo. Tam so tudi za stavo sekali nekak kruh, ki so ga imenovali "poše" in ker nisem bil vajen tega posla, sem kmalu vse izgubil, da nisem imel ne "poš in ne grošev (prof. dr. Janez Bogataj je na prošnjo za pojasnilo besede »poš«, odgovoril: verjetno gre za »prešce«, t.j. krušne hlebčke, s katerimi so obdarovali otroke in berače, ki so hodili od hiše do hiše na določene praznične dneve; elektronska pošta, 12. 11. 2022).

... Kadar je bil oče toliko srečen, da je dobil kakšno kronco, me je takoj poklical in mi naročil, da naj mu prinesem tobaka in frakelček slivovke in za to mojo uslugo mi je pa zvečer kakšno zaigral na citre. Najbolj pa mi je bilo všeč, kadar je zaigral tako neizrečeno lepo in sicer "Sveti Izidor je ovčice pasel . . ." Moje mlado srce mi je od veselja poskakovalo. Kadar pa sva bila skupaj na gori, mi je pripovedoval imena cerkvic, ki so daleč naokoli pozdravljale Limbarsko goro. Povedal mi je, tam proti Litiji je Sveta gora, malo nižje je Sveti Florijan, tu sem pa očeta prekinil, ker sem se spomnil pripovedovanja moje matere, ko je pripovedovala nam otrokom, da jim je njena mačeha rezala tako tenke koščke kruha, da se je videlo skozi k Svetemu Florijanu.

K polnočnici so hodili v Krašnjo. Janezovi spomini so čudoviti:

Bili smo še sredi pota, ko so nas že nebeško lepo pozdravljali zvonovi farne cerkve v Krašni. Po enourni hoji smo dospeli v cerkev, ki je bila rajsko lepo okrašena in skozi vso pobožnost je donela božična pesem: "Sveta noč, blažena noč." Kakšni duševni doživljaji so bili to za moje mlado srce in dušo. Mislim sem si, da sem najsrečnejši otrok na svetu, ko uživam tako lepoto praznikov poleg svojega starega očeta in stare matere.

John Dolčič je zapisan v zveznem popisu prebivalstva ZDA leta 1940, z letnico rojstva 1896.

Srečanje sošolk in sošolcev ob 50. obletnici valeta

BESEDILO: JOŽICA SMOLE PETERKA, FOTOGRAFIJA: VIKI KOPLAN

Dan se je prevesel v mrak, ko smo se v gostišču Peterka, srečali nekdanje sošolke in sošolci OŠ Moravče, da obeležimo 50. obletnico valeta.

Kako lepo je bilo po petih letih ali več (srečujemo se vsakih pet let) seči v roke sošolki in sošolcu, mu podariti nasmeh in spregovoriti nekaj besed. »Tečejo, tečejo nitke, nitke življenja in nitke blaga, tečejo, tečejo leta, leta življenja in leta ...,« so bile besede uvodnega pozdrava. V nadaljevanju pa je bilo slišati, kako prijetna so ta srečanja, na katerih se obudi spomin na čas, ko smo skupaj gulili šolske klopi. Po končani osnovni šoli smo šli vsak svojo pot, se zaposlili, si ustvarili

družino in se redko srečevali. Zato so ta skupna srečanja še toliko bolj pomembna, da si veliko povemo, pa še več bi si, če ne bi čas druženja tako hitro minil. **Srečno, sošolke in sošolci, do snidenja.**

Miklavžev večer otrok iz rejniških družin in Rotary cluba Domžale

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: MARTA TOMEČ

Prvi sobotni večer v decembru je sv. Miklavž obiskal v Kulturnem domu Radomlje vse otroke iz družin, ki izvajajo rejniško dejavnost na območju Domžal, Mengša, Trzina, Lukovice in Moravč. Tradicionalno smo ga pričakali skupaj z otroki iz družin Rotary cluba Domžale.

V prelep pravljичni večer so nas popeljale baletke in baletnik iz Baletne šole Ana s predstavo Biserni zaliv, v kateri so nas spomnili, kako prav in dobro je, da varujemo naravo pred plastiko in drugim onesnaževanjem, da ohranimo življenje. Otroci so pokazali veliko znanja o skrbi za čiste vode in naravo, klicali in priklicali sv. Miklavža, ki je prišel v spremstvu angela, s kupom daril. Zanj so narisali risbice, pisali pesmi in lepa sporočila, kako so bili pridni skozi leto, kako radi ga imajo in kako željno ga pričakujejo. Najpogumnejši so mu tudi zapeli. Otroci vedo, da je sv. Miklavž vesel njihovih dobrih del, da pomagajo prijatelju ali prijateljici, pomagajo doma in se pridno učijo. Da so iskreni, prijazni in v srcu nosijo dobroto. Tudi letos jih je sv. Miklavž povabil k sodelovanju v Miklavževem natečaju o tem, kako skrbimo za naravo in okolje. Sodelujoče bo nagradil s posebnim izletom. Obdarjen je bil 101 otrok.

V Centru za socialno delo Osrednja Slovenija Vzhod, Enoti Domžale in Društvu rejnic in rejnikov Domžale se zahvaljujemo vsem Miklavževim pomočnikom iz Rotary cluba Domžale, še posebej Martini Oražem in Mateji A. Kegel, za prelepo praznično doživetje.

Košara - izdelek slovenskega pletarstva

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: BOJANA DORIČ

Društvo katoliških pedagogov Slovenije že štiri leta pripravlja mednarodno konferenco Vzgoja za ljubezen do domovine in države.

Pred dvema letoma je prišlo do zamisli, da na konferenco vežejo natečaj, na katerega povabijo osnovnošolce. Ker so želeli obuditi spomin na izdelke, ki so jih naši predniki izdelovali zato, ker so jih potrebovali pri vsakdanjem delu in za praznične potrebe, so se povezali s prof. dr. Janezom Bogatajem in Iztokom Urbanijo. Tako je nastal natečaj Košara – izdelek slovenskega pletarstva. Želeli so, da bi učenci izdelali izdelek, ki v sebi nosi tradicijo, znanje, je prijazen naravi, prepoznaven in uporaben. Natečaj se je začel jeseni 2021, zaključil pa 20. junija 2022. Decembra so organizirali tudi izobraževanje za mentorje, ki sta ga vrhunsko izvedla prof. dr. Janez Bogataj in Iztok Urbanija.

Učenci so v sklopu natečaja ustvarjali iz naravnih materialov (šibje, protje, vitre), po vzoru košar, ki so jih delali v njihovem okolju. Učenci in mentorji so se povezali z ljudmi, ki to obrt že poznajo – to so v večini starejši ljudje. Tako se je vzpostavil most med generacijami. Udeležba na prvem natečaju ni bila velika. Vendar pa je bilo vloženega veliko truda učencev in mentorjev, ki so ga vložili v izdelavo košare. Ustvarili so lepe in uporabne izdelke in se ob tem tudi veliko naučili.

V Etnografskem muzeju je bilo 27. oktobra 2022 odprtje razstave izdelkov, ki so bili nagajeni v okviru natečaja Košara – izdelek slovenskega pletarstva 2021/2022. Nagrade so dobili učenci 9. razreda OŠ Rovte in OŠ Ob Dravinji. Nagrade so podeljevali pletarski mojster g. Iztok Urbanija, dr. Janez Bogataj in ga. Marija Žabjek predsednica DKPS. Iztok Urbanija je za vsakega nagajenca prispeval nagrado – košaro.

Za šolsko leto 2022/2023 so se odločili, da tema natečaja ostane enaka. Organizatorji želijo, da se jim pridruži več šol ter oživijo in obogatijo nekaj malega o tej temi v učnih programih in dejavnostih v šoli. Mladi bodo ob delu spoznavali slovensko kulturo in kulturno dediščino, pomembne osebnosti, ki so jo gradile in pri tem spoznali, da živijo v domovini z bogato rokodelsko dediščino.

*Sreča je v
dobrih ljudeh*

Prihodnost je naša večna neznan-
ka, zavita v meglice mnogoterih
barv. Na tej poti se srečujemo z veliko
ljubezni, spoštovanja in različnosti.
V naša življenja vstopajo ljudje, ki
so k nam poslani kot darilo z neba.
Takšni ljudje so kot sanje, a sanj na
žalost ni nikoli veliko. To so osebe,
ki so zlatega srca, pošteni, dobri in
predani svojemu poklicu. Že vrsto leto
prav takšna oseba opravlja različne
zdravniške dolžnosti v Zdravstvenem
domu Moravče. Njegova skrb so mno-
gi bolniki iz Moravč in širše okolice.
Je srčno predan svojemu poklicu, ved-
no v pomoč ljudem slabšega zdravja,
nikoli slabe volje in vedno prijazen ter
spoštljiv do vsakega, ki poišče njegovo
pomoč. Z asistentko Sanelo in svojo
patronažo je vzor mnogim ljudem v
belem. To je naš spoštovani dr. Marjan
Dežman.

Življenje je naše največje bogastvo,
sttkano iz malih sreč naših otrok v
pisan mozaik veselja. Vendar sreča ni,
kar morala bi biti, če si sam srečen in
sreče nimaš s kom deliti. Zato pa je
prijateljstvo kot duh radosti, ki trudno
dušo poživi, da ni osamljena v brid-
kosti življenja. Želimo srečo in mir
vsem ljudem na tem krhkem svetu.
Veselimo se življenja, saj sreča najde
vsaka vrata, samo mi včasih sreči vrat
ne znamo odpreti. Pot življenja res
je kratka, na njej se marsikaj zgodi,
včasih strma, včasih gladka, vedno
polna je čeri. Čeri z ljubeznijo zgladi-
mo in v božičnem času vsem ljudem
miru in sreče zaželimo. Božični čas je
čas lepih in bolečih spominov; je čas,
ki obudi v nas skrito srečo kot tudi
prikrito bolečino. Božič svet prerodi,
v silvestrovem pa znova vse zacveti.

Imejte se lepo v novem letu na tem
čudovitem svetu, naj vas spremlja
sreča in ljubezen. Prižgimo luč, ljudje!
Najprej za naše najmanjše, ko dovolj
nam bo let in njihov bo ta svet, naj bo
zelen ne opuščjen, odmeva na njem
naj prijeten ptičji zven.

Prižgimo luč miru, ljudje!
Stanka Slavka Srenjšček

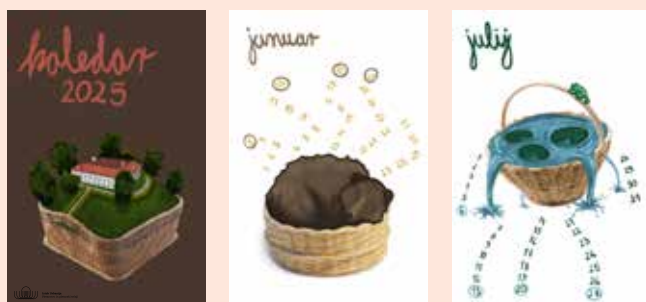
Koledar kot darilo

BESEDILO: BOJANA DORIČ, FOTOGRAFIJE: IZDELKI GRAFIČNEGA OBLIKOVANJA KOLEDARJEV DIJAKOV SŠOF

Koledar za leto 2023, 1. mesto: Špela Čekada
Mentor mag. Blaž Slapar, © SŠOF

Pletarstvo in pletarski tečaji pod vodstvom Iztoka Urbanije že vrsto let privabljajo v našo občino navdušence pletarstva iz različnih koncev Slovenije. Na tečajih so pridne roke tečajnikov izdelale mnoge košare, ki služijo različnim namenom. Med košarami so najbolj znane: velikonočna, trebušasta, tuštanjska, okrogla, kmečka, moravska in košara gondola. Poleg knjige **TU STANUjem**, delovnega zvezka **Pletenje košar in košev** je Iztok izdal že vrsto

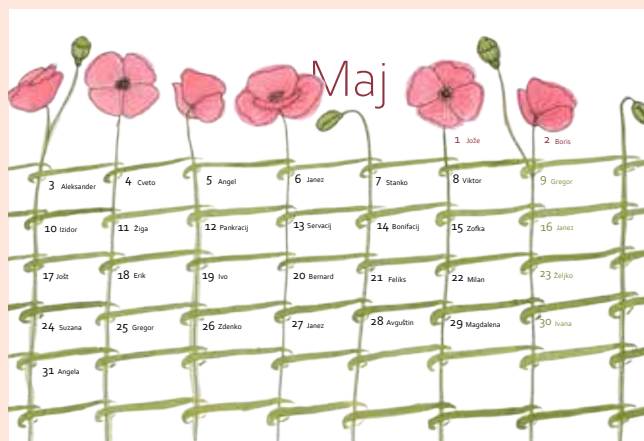

Koledar za leto 2025, 2. mesto: Lana Mrak Gašparič
Mentor mag. Blaž Slapar, © SŠOF

koledarjev z motivi pletenja in pletenih izdelkov. Za leto 2023 je koledar z motivi košar izdal skupaj z **Društvom krajanov Tuštanj**.

Društvo krajanov Tuštanj se ob novem letu vedno spomni svojih vaščanov z darilom. Letos je to darilo koledar, ki je nastal v sodelovanju s pletarsko šolo Iztoka Urbanije in **Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo** iz Ljubljane pod mentorstvom prof. mag. Blaža Slaparja.

Dijaki so fotografijam košar dodali svoje ustvarjalno videnje. Za vsak mesec so poleg košar narisali plodove in sadeže, značilne za ta letni čas. Nastal je zanimiv kolaž – koledar, ki povezuje izkušnje, znanje in drznost generacij. Ker so bile kreativne rešitve dijakov nad pričakovanji je Iztok poleg koledarja za leto 2023 odkupil še dve in sicer za leto 2025 in 2027.

Koledar za leto 2027, 3. mesto: Patricija Ravnikar
Mentor mag. Blaž Slapar, © SŠOF

Odločen korak v smeri trajnostne mobilnosti

Predstavniki Univerzitetnega kliničnega centra (UKCL), podjetij BTC d. d., IKEA Slovenija d. o. o., Studia Moderna d. o. o. in Krajskega parka Ljubljansko barje (KPLB) so danes v Mestni hiši tudi formalno podpisali sporazum z Regionalno razvojno agencijo Ljubljanske urbane regije (RRA LUR) o sodelovanju v okviru enega največjih evropskih mobilnostnih projektov pri nas, **SmartMOVE: Pametne rešitve za trajnostno mobilnost**.

V Ljubljano se vsakodnevno pripelje več kot 120.000 ljudi, večini s svojim avtomobilom. Ljubljanska urbana regija se tako sooča z izjemno količino prometa in negativnih okoljskih vplivov s tega naslova. Z zavedanjem, da so nujno potrebne spremembe na tem področju, so k projektu SmartMOVE pristopile navedene organizacije, ki želijo z njegovo pomočjo oblikovati učinkovite ukrepe za spodbujanje uporabe trajnostnih načinov mobilnosti med zaposlenimi v svojih podjetjih oziroma v primeru območja posebnega pomena – Krajskega

parka Ljubljansko barje – pri obiskovalcih parka.

»Glavni namen projekta SmartMOVE je vpeljava in promocija trajnostne mobilnosti v podjetjih in organizacijah, ki zaposlujejo veliko število ljudi in posledično generirajo veliko prometa. Projekt stremi k temu, da ponudi konkretne ukrepe in spodbude, hkrati pa opolnmoči in motivira tako zaposlene kot delodajalce za obrat k trajnostni mobilnosti,« je pojasnila **mag. Lilijana Madjar, direktorica RRA LUR**, ki je vodilni partner projekta. Ob tem je

poudarila, da je razvoj trajnostne mobilnosti ena izmed prioritarnih področij, ki ji na agenciji dajejo velik pomen že vse od njene ustanovitve.

Projekt, ki ga v celoti financirajo Islandija, Lihtenštajn in Norveška s sredstvi Finančnega mehanizma EGP 2014–2021 ter sredstvi pripadajoče slovenske udeležbe, je vreden kar 1,6 milijonov EUR in bo trajal do aprila leta 2024, vključuje pa interdisciplinarno sodelovanje kar osmih partnerjev.

Brezplačen prevoz v službo – kar tri mesece!

V sklopu evropskega projekta SmartMOVE lahko prisedete na organiziran skupinski prevoz ob urah, prilagojenih vašim željam – brezplačno, brez obveznosti in brez stresa.

V Ljubljano se povečini z lastnim vozilom na delo pripelje kar 120.000 ljudi dnevno, kar ustvarja izjemno količino prometa in emisij.

Projekt SmartMOVE: Pametne rešitve za trajnostno mobilnost razvija različna orodja in rešitve za zmanjševanje prometa na najprometnejših lokacijah v Ljubljani. V okviru projekta bo preizkušena tudi povsem nova oblika prevoza na delo, **dinamični skupinski prevoz s kombijem** kot alternativa, ki se lahko močno približa udobju in fleksibilnosti, ki ju nudi avtomobil.

Prevozi bodo potekali iz okoliških krajev do območij BTC in UKC, ki sta aktivno pristopila k projektu. Analiza temeljitega anketiranja zaposlenih, ki jo je opravil IPoP – Inštitut za politike prostora, je pokazala, da jih največ z lastnim prevozom prihaja iz smeri Gorenjske, zato bo partner projekta GoOpti d. o. o. tam vzpostavil več povezav v urah, ki jih bo prilagodil željam uporabnikov.

Kdo?

Vsi, ki se vozite na delo iz **Kranja, Kamnika, Domžal, Radomelj, Komende, Mengša** ali **Trzina** na območje **Univerzitetnega kliničnega centra** ali **nakupovalnega središča BTC**.

Kdaj?

Vsak dan od

1. februarja do 30. aprila 2023.

Prijave

Za prevoz, časovno prilagojen vašim željam, se je potrebno prijaviti do 20. januarja 2023 oziroma do zapolnitve mest preko obrazca na

www.goopti.com/gremoskupaj/prijava/.

Kaj prinašajo prevozi?

- Udoben skupinski prevoz s kombijem na delo iz domačega kraja s profesionalnimi vozniki – tudi v povsem novih

električnih kombijih – v času v skladu z vašimi željami;

- prihranek do 170 evrov vsak mesec za gorivo in ure in ure časa, ki ga lahko namesto za volanom preživite sproščeno;
- do 70 % manj emisij.

Pozitivna izkušnja uporabnikov bo osnova za razvoj izboljšane, trajne oblike prevoza, ki bo na voljo za ceno javnega prevoza. Za več informacij o projektu obiščite www.smart-move.si, o prevozih pa www.gremoskupaj.si.

Projekt SmartMOVE sofinancirajo Islandija, Lihtenštajn in Norveška s sredstvi Finančnega mehanizma EGP 2014–2021 in s sredstvi pripadajoče slovenske udeležbe v skupni višini 1.609.166,79 EUR v okviru programa Blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje.

Predavanje o raku dojke

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: **JELKA LALIČ**

V soboto, 5. novembra 2022, zvečer je v Pečah Krajevna organizacija Rdečega križa Peče organizirala predavanje o raku dojke. Vodila ga je naša članica, diplomirana medicinska sestra Vesna Vesel.

Čeprav se je ravno končal rožnati oktober, posvečen boju

proti raku na dojki in so o tej temi poročali vsi mediji, se nas je na predavanju zbralo preko štirideset žena in deklet.

Prvi del je potekal v obliki predavanja ob projekciji, v drugem delu pa smo se ob številnih vprašanjih, ki so se nam porajala, v sproščnem pomenku poučile o tej zahrbtni bolezni, ki pa je pogosto popolnoma ozdravljiva.

Vesna Vesel nas je seznanila z vrstami te hude bolezni, z dejavniki tveganja in o tem, kaj lahko storimo sami, da ne bi zboleli. Razložila nam je tudi pomen mamografije, kako se samo-pregledamo in kaj storiti, če vendarle opazimo nekaj, kar bi bilo lahko znak bolezni. Seznanila nas je tudi s tem, na kakšne načine zdravijo raka dojke.

Ta večer je predavateljica Vesna poleg tega, da je samo predavanje odlično pripravila, z nami tudi delila lastno izkušnjo te bolezni. Njena dobra volja in optimizem sta se prenesla tudi na vse nas. Ob koncu smo se ji zahvalile in ji tudi za prihodnje zažele zdravja in optimizma.

Domov smo odšle bogatejše za novo izkušnjo in z zavedanjem, da za svoje zdravje lahko veliko naredimo tudi sami. Zagotovo vsakemu od nas novica o tej bolezni spodnese tla pod nogami in se življenje popolnoma obrne na glavo. A vredno se je boriti in kjer je volja, je vse mogoče.

Kronična venska bolezen

BESEDILO: NINA POROVNE ČERNE, mag. farm.

VSloveniji so bolezní ven pogoste, saj prizadenejo približno polovico prebivalstva. Venska bolezen nastane zaradi motenj v venskem obtoku, ponavadi zaradi daljšega sedenja ali stanja. Dolgotrajno sedenje ali stanje povzroči širjenje ven zaradi same teže krvi. Zdrava žilna stena in venske zaklopke se pritisku zlahka upirajo, tako da ne pride do širjenja ven. Vendar ko stene in zaklopke slabijo, pride do razširitve ven, kar oteži sam pretok krvi nazaj proti srcu ter povzroči težave. Takrat začnemo govoriti o kronični venski bolezni.

Simptomi in dejavniki tveganja

Prvi in najbolj pogosti simptom (kroničnega) venskega popuščanja je občutek težkih, bolečih in oteklih nog. Prisotna je lahko tudi bolečina in srbež v predelu meč. Sami simptomi so hujši ponoči in v toplejših dnevih. Znaki bolezni pa se s starostjo in napredovanjem lahko poslabšajo. Pojavijo se namreč lahko tanke rdeče-modre žilice (t. i. mrežaste vene), kasneje pa, v kolikor se te vene razširijo in zvijugajo, nastanejo prave krčne žile (t. i. varice). Obstaja več dejavnikov za sam pojav bolezni. Najbolj pogosti so dolgotrajno sedeč ali stoječ položaj, starost, vročina, kajenje, prehrana z malo vlakninami, telesna nedejavnost, debelost, nosečnost, peroralni kontraceptivi ter genska predpozicija.

Kaj lahko storimo sami?

Nastanka krčnih žil s samo spremembo življenjskega sloga žal ne moremo preprečiti, lahko pa vplivamo na kakovost življenja ter tako omilimo težave bolezni. **Priporočamo, da z nogami gibamo ob vsaki priložnosti** (gibanje stopal, večkrat na dan kratka hoja, ne sedimo s prekrižanimi nogami). **Z izzibiro primerne športa** (tek, hitra hoja, kolesarjenje, ples, plavanje) povečamo venski pretok proti srcu in posledično zmanjšamo otekanje nog. **Nosimo čevlje s primerno peto** (višine 2 do 4 cm) ter **izzibiramo mehka in ohlapna oblačila**, izogibamo se pretesnim hlačam in nogavicam, ki lahko stisnejo vene in zavrejo pretok krvi. **Izogibamo se toploti** (sončenju, vročim kopelim, savnam) in svojim **nogam**

V teh mrzlih decembrskih dneh,
ko mraz se nabira v kosteh,
želimo vam mnogo topline,
veselja, ki več naj ne mine,
pa zdravje se naj vas drži -
vse leto, vse tedne, vse dni!

Srečno 2023!

Mestne lekarne

privoščimo hlad (tuširanje nog s hladno vodo), **noge tudi pogosto zmasiramo** (v smeri od stopal proti stegnom). Poskrbimo, da **pred spanjem spodbudimo venski obtok** (telovadba pred spanjem t. i. vožnja kolesa) ter **spimo z dvignjenimi (podloženimi) nogami**. **Skrbimo za urejeno prehrano** (hrana z veliko vlakninami), **pijemo dovolj vode**. Veliko lahko storimo tudi z **uporabo preventivnih kompresijskih nogavic**, če so prisotni blagi simptomi, brez bolečin in krčev.

Zdravljenje

Za samozdravljenje kronične venske bolezni obstaja v lekarni veliko zdravil in gelov, ki nam pomagajo pri lajšanju simptomov bolezni. V kolikor izberemo zdravilo kemijskega izvora imamo v Sloveniji na tržišču pripravke iz **flavonoidov** (diosmin, hesperidin), ki krepijo žilno steno, delujejo protivnetno in zmanjšujejo nastajanje edemov. Na voljo so v obliki tablet in jih priporočamo za jemanje v vseh stopnjah kroničnega venskega popuščanja, tudi v kombinaciji z drugimi načini zdravljenja. Samozdravljenje lahko traja več mesecev, celo let. Prav tako obstajajo na tržišču geli iz **natrijevega heparinata**, ki preprečuje nastanek strdkov in deluje protivnetno. Slednjega se ne sme nanašati na odprte rane.

Med zdravili naravnega izvora imamo na slovenskem tržišču prisotno učinkovino **escin**, izvleček divjega kostanja, ki deluje na žilni tonus ter prepustnost žilnih sten. Na voljo je v obliki tablet. Pri lajšanju simptomov kronične venske bolezni pa nam pomagajo tudi geli iz posušjenih **semen divjega kostanja**, ki so odlična dopolnitev kompresijskemu zdravljenju (nogavice, povoji).

Nosečnost

Veliko žensk se v času nosečnosti sreča z bolečinami in oteklimi nogami, katerih spremljevalec so lahko tudi krči. Poleg priporočenih ukrepov in pitja magnezija svetujemo tudi veliko počitka. V določenih primerih tudi gele z heparinom. Če se kljub rednemu počitku in uporabi gela sami simptomi ne izboljšajo, pa svetujemo posvet pri zdravniku.

V kolikor se srečujete s težavami kronične venske bolezni, vas vabimo na posvet v bližnjo lekarno. S farmacevtom bosta s pomočjo pogovora izbrala najbolj primerno obliko lajšanja simptomov, ki bo ustrezal vam in vašemu življenjskemu slogu.

RECEPT za srečo

Sestavine

7 velikih vreč veselja, 7 velikih vreč zdravja, 2 zvrhani žlici optimizma, 1 skodelica dobrega humorja, 2 skodelici deljenja trenutkov z drugimi, 1 skodelica samozavesti, 2 žlici sočutja do drugih, 2 žlici strpnosti do drugih, 1 žlica prijaznosti, 1 žlica preprostosti in sproščenosti, 1 vrč ljubezni, obvezne začimbe: objemi, nasmehi, poljubi

Postopek

Vse sestavine zmešajte v veliko skledo, vse bogato prelijte z ljubeznijo in posujte z nasmehi, objemi, poljubi in zajemajte juho življenja z največjo žlico, ki jo imate!

Zahvaljujemo se vam za zaupanje in vam želimo vesel božič in srečno novo leto 2023!

Catering
ZA VSE PRILOŽNOSTI
031 355 440

Zahvala volivkam in volivcem

BESEDILO: OO SLS Moravče – predsednik Janez Vidic

Občinski odbor SLS Moravče se iskreno zahvaljuje vsem, ki ste 20. novembra 2022 odšli na volitve in namenili svoj dragoceni glas naši stranki. Občinski odbor se zahvaljuje tudi vsem, ki ste namenili svoj glas dr. Milanu Balažicu, ki je z našo podporo uspešno kandidiral za župana Občine Moravče.

Po letošnjem super volilnem letu smo vstopili v adventni čas. Pred nami so pomembni prazniki: Božič, dan samostojnosti in enotnosti ter novo leto. Praznike izkoristimo, da se malo oddahnemo in skupaj s prijatelji in družino uživamo notranji mir.

Naj vas adventni čas poveže v razumevanju, toplini, miru in sodelovanju. Mesec naj bo čim bolj čaroben, z veliko nepozabnih trenutkov in družinskih srečanj. Umirjen, povezan in doživet december in srečno v letu 2023 vam želimo!

**Narava da tri reči,
po katerih človek najbolj hrepeni:
srečo, svobodo in duševni mir,
kar vedno pridobimo tako,**

da jih podarimo nekemu, ki ga imamo radi.

**Vsem želimo blagoslovljene božične praznike ter
zdravja in veselja polno novo leto.**

Evropski parlament za zaščito kritične infrastrukture EU

BESEDILO: LJUDMILA NOVAK, poslanka Evropskega parlamenta

VEvropskem parlamentu smo na plenarnem zasedanju v Strasbourgu pred koncem letošnjega leta sprejeli nov zakon za učinkovitejšo zaščito kritične infrastrukture v Evropski uniji.

S 595 glasovi za, 17 glasovi proti in 24 vzdržanimi glasovi smo potrdili sporazum s Svetom Evrope o minimalnih pravilih za oceno tveganja in o nacionalnih strategijah odpornosti. Kritična infrastruktura bo tako odslej v vseh državah članicah enako opredeljena. V skladu z novimi pravili bodo morale države

članice sprejeti nacionalne strategije za odpornost kritične infrastrukture, vsaka država članica pa bo morala določiti tudi enotno kontaktno točko za čezmejno komuniciranje. Ob tem bodo morale vlade v državah članicah obveščati nacionalne organe o morebitnih incidentih ali motnjah, pri čemer bo javnost imela pravico biti obveščena o incidentih, če se bo izkazalo, da je to v javnem interesu.

Zakonodaja, ki smo jo sprejeli, velja za sektorje energetike, prometa, bančništva, infrastrukture finančnega trga, digitalne infrastrukture, pitne in odpadne vode, proizvodnje, predelave in distribucije hrane, zdravja, javne uprave in vesolja. Putinova vojaška agresija v Ukrajini je sprožila potrebo po nujni zaščiti evropske infrastrukture. Če želimo zagotoviti stabilnost, potrebujemo ukrepe za zaščito. Pozdravljam odločitev Evropskega parlamenta, ki je s tem zakonodajnim okvirjem to zaščito zdaj zagotovil.

Evropski parlament pa je na zadnjem plenarnem zasedanju v Strasbourgu slovesno obeležil tudi 70. obletnico ustanovitve Skupščine Evropske skupnosti za premog in jeklo. Od tedaj je Evropski parlament postal edini neposredno izvoljeni, večjezični in večstrankarski nadnacionalni parlament na svetu, kjer 705 neposredno izvoljenih članic in članov predstavlja evropsko javno mnenje. Prvotni duh Evropskega parlamenta je bil ustvariti politično institucijo, odprto za katero koli državo EU. Če kdaj, potem moramo danes še toliko bolj stremeti k pomenu odprtosti, a hkrati upoštevati zavedanje, da EU temelji na spoštovanju demokracije, vladavine prava, človekovem dostojanstvu, svobodi in varnosti.

V tem duhu vam želim lepo in mirno praznovanje Božiča, ki naj vas napolni z veseljem in notranjim mirom. V novem letu pa vam želim veliko zdravja in blagoslova pri vašem delu.

Dan slovenske samostojnosti in enotnosti praznujmo z veselim spominom in z navdihom za čim bolj državotvorne ter pogumne odločitve v letu 2023.

Zahvala volivkam in volivcem

BESEDILO: MORAVŠKA DOLINA.SI, SEBASTIJAN KOVAČIČ

Volilna kampanja je zaključena. Hvala vsem, ki ste se udeležili volitev, še posebej pa hvala vam, ki ste nam zaupali vaš glas! Ponosno ga bomo zastopali v občinskem svetu, ki bo naslednja štiri leta zelo pester.

Županu, dr. Milanu Balažicu, čestitamo za ponovno izvolitev. Mislimo, da je prav in pošteno, da ima župan, kateremu so zaupali občanke in občani, večino v občinskem svetu in nemoteno vodi občino naprej. Sami se sestavljeni koaliciji ne bomo pridružili. To pa ne pomeni, da bomo v opoziciji, saj ne spadamo v skupino ljudi, ki vidijo kozarec napol prazen in ne na pol poln. Na lokalni politični sceni smo novi, zato smo se odločili, da ostajamo neodvisni. Podprli bomo vse projekte, dobre za občino, občanke in občane. Županu ponujamo naša znanja, izkušnje in naše sodelovanje pri doseganju skupnih ciljev.

V gibanju Moravska dolina.si še naprej ostajamo aktivni in delovni. Moravska dolina je najlepša dolina na svetu. Ponosni smo, da smo del nje. Radi vas imamo.

V letu 2023 pa vam želimo veliko radosti, smeha in veselja.

*Je čas, ki da,
je čas, ki vzame,
je čas, ki celi rane
in je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.*

Zahvala

V 92. letu se je od nas poslovil oče,
dedi, pradedi in tast

Štefan Merela

IZ DOL POD SVETO TROJICO.

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem ostalim za izrečena sožalja, podarjene sveče, darovane maše in spremstvo na zadnji poti. Hvala gospodu Ivanu Povšnarju, pevcem in pogrebni službi Vrbančič za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala tudi cvetličarni Gabi za lepo cvetje.

Vsi njegovi

*Le pojdi torej, duša draga,
čeprav težko mi je slovo;
naj meni teče solzna sraga,
pa drugim vedrila boš oko.
(Simon Gregorčič)*

Svojo življenjsko pot je v 68. letu starosti sklenila

Marta Peternel

ROJENA ULČAKAR IZ MEDVOD.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in bivšim sodelavcem za izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Zahvaljujemo se gospe Ivice Zupančič za pripravo čustvenega govora, pevcem za zapete pesmi in trobentaču.

Zahvaljujemo se tudi pogrebni zavodu Vrbančič. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni poslednji poti.

Vsi njeni

Terensko čiščenje z vodno paro do 155°C

Nudimo:

- Barvanje streh
- Impregnacija površin
- Čiščenje:
  - streh
  - fasad
  - tlakovcev
  - betonskih površin
  - kamnitih površin

Poiščite nas na Facebooku: /tompara.si

✉ info.tompara@gmail.com

☎ 040 950 480

Tomaž Urbanija s.p. Vinje pri Moravčah 6a, 1251 Moravče

**Prihodnost
pripada tistim,
ki si upajo sanjati.**

Vstopimo v leto 2023
s pogumom, da ujamemo
in uresničimo svoje sanje.

PRODNIK
Javno komunalno podjetje

Ko se prižgejo praznične luči
sredi mrzlih zimskih dni,
prijateljsko si sezimo v dlani
in zaželimo v letu 2023
miru, zdravja, osebnega zadovoljstva,
skupnih uspehov in plodnega sodelovanja.

1 2 3 8
Tvzتان Društvo
Tuštanj krajanov naselij
Spodnjega in Zgornjega Tuštanja

Društvo krajanov Tuštanj

*Ko jutro začne se z nasmehom,
ki prijatelj ti ga podari
in s teboj dobre misli deli,
je to najlepše, kar se ti lahko zgodi.
Veliko prijaznih nasmehov,
sreče in miru
vam v letu 2023 skupina
ZDRAVJA želi.*

telovadke Šole zdravja

Kulturno
umetniško
društvo
Vrhpolje

KUD

Srečno 2023!

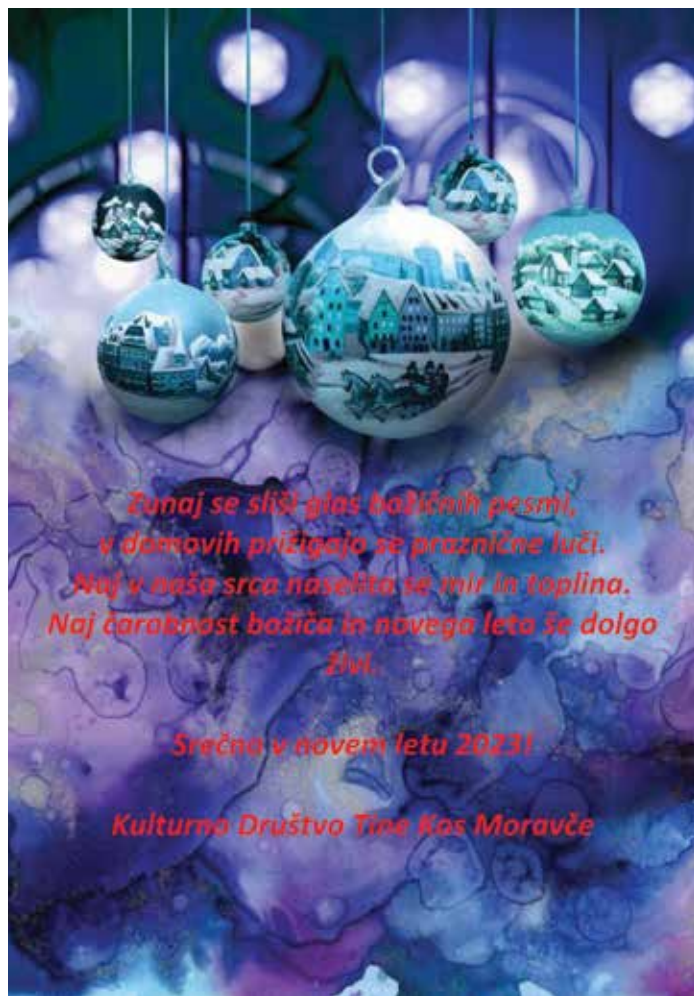
Vsem občanom in občankam
Občine Moravče
vošči prijetne božične
in novoletne praznike!
Polno lepih doživetij
in velikih pričakovanj!

- Luči na dreveščku prižigajo luči v ljudeh,
- iskrice upanja zagorijo v njihovih očeh,
- zakaj z roko v roki in s prijazno besedo
- je lažje stopati po še neznanih poteh.
- Drage občanke in dragi občani!**
- Srečno, zdravo, zadovoljno in optimistično
- ново leto 2023 Vam želi

Turistično društvo Moravče

Naj nam bo lepo!

Čebelarstvo društvo Moravče vsem svojim članom in članicam ter vsem občankam in občanom v novem letu 2023 želi obilo sreče, zdravja in zadovoljstva.

Hkrati se zahvaljujemo vsem, ki z zasaditvijo medonosnih rastlin skrbite za ohranjanje čebel v Moravški dolini in kupujete medene izdelke lokalnih čebelarjev.

NAJ MEDI!

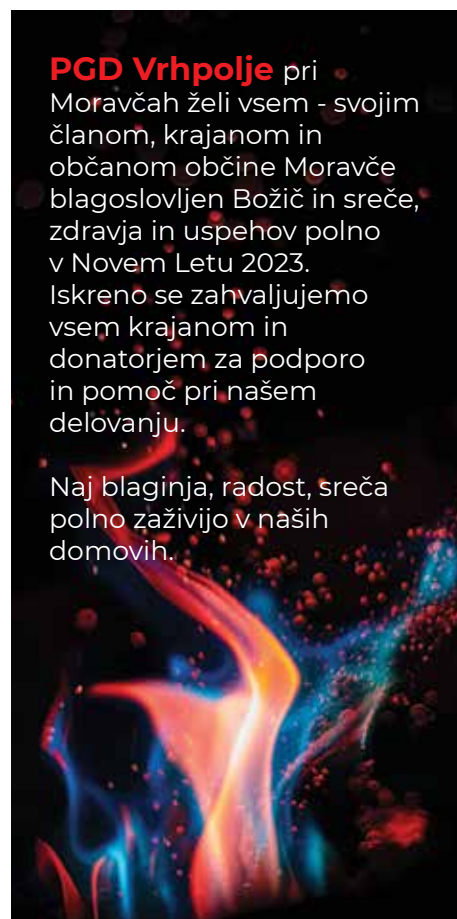
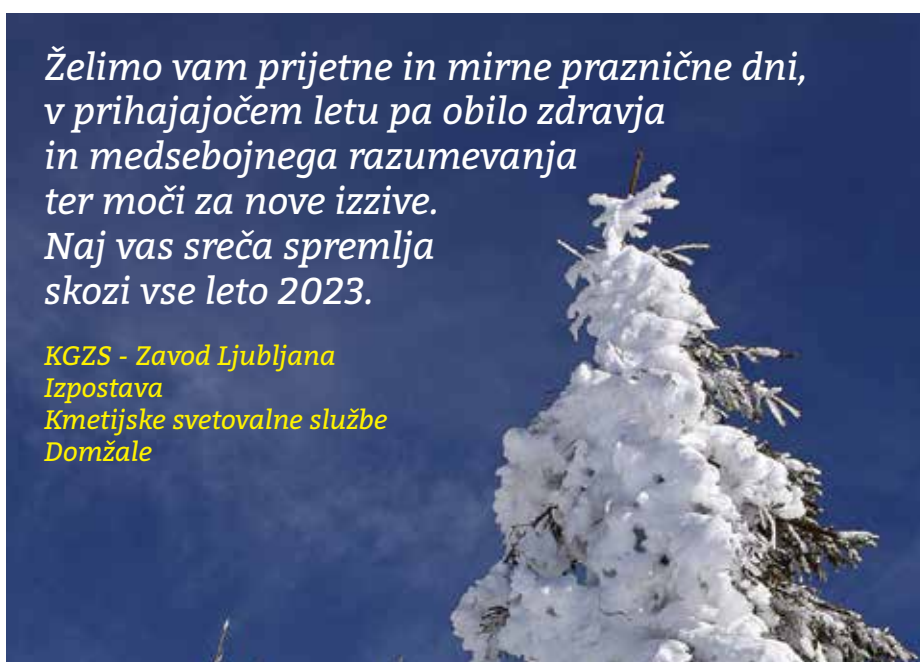
KRAJEVNA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA PEČE

VSEM SVOJIM
ČLANOM,
KRVODAJALCEM
IN VSEM KRAJANOM
VOŠČI VESELE
BOŽIČNE PRAZNIKE,
V LETU 2023 PA
ZDRAVJA, MIRU
IN DOBRE VOLJE!

PGD Vrhpolje pri Moravčah želi vsem - svojim članom, krajanom in občanom občine Moravče blagoslovljen Božič in sreče, zdravja in uspehov polno v Novem Letu 2023. Iskreno se zahvaljujemo vsem krajanom in donatorjem za podporo in pomoč pri našem delovanju.

Naj blaginja, radost, sreča polno zaživijo v naših domovih.

Lekarna Vir

Zdravje je največje bogastvo – poskrbimo zanj.

Srečno in zdravo 2023!

obiščite spletno lekarno >

www.lekarnica.com

SONCE SIJE VSEM
(sol lucet omnibus)

27. BOŽIČNI KONCERT

KOMORNI ZBOR LIMBAR in OTROŠKI ZBOR LIMBAR

ponedeljek, 26. decembra 2022 ob 16. uri
v cerkvi sv. Martina v Moravčah.

Koncert bo posvečen tudi praznovanju dneva samostojnosti in enotnosti.

VSTOP PROST

Kulturno umetniško društvo **Vrhopolje**

vabi na tradicionalni **NOVOLETNI TAMBURAŠKI KONCERT,**
ki bo v ponedeljek, 26. 12. 2022, ob 19.00.

Nastopajoči:

- TAMBURAŠKI ORKESTER VRHPOLJE
- NASTJA OMAHNA
- DRAMSKA SKUPINA KUD VRHPOLJE

Na koncu pa se bomo zabavali z ekipo **MAT NA KVADRAT!**

Vabljeni!

**VESELI
DECEMBER
V MORAVČANH
21.–23. 12. 2022**

vabijo vas

nastopajoči in sodelujoči
iz moravške doline

**NA PRAZNIČNI TRŽNICI
VAS BOMO VSE DNI
OD 17. DO 21. URE RAZVAJALI
S PRAZNIČNIMI IZDELKI,
DOBROTAMI IN PIJAČO.**

Turistično društvo Moravče
in Občina Moravče

Rokodelci
Moravske doline **25** let

*Moravske rokodelke in moravški rokodelci
želimo vsem obilo dobrih zamisli,
uresničenih sanj, srečnih trenutkov,
srčnega miru in ustvarjalnega nemira.
Vabimo vas, da se nam pridružite
in okusite čarobnost rokodelstva.*

***Želimo vam srečno, zdravo
in ustvarjalno novo leto 2023!***

PEŠKI OKTET VABI

V nedeljo,
25. decembra 2022,
ob 19.00
bo v cerkvi
sv. Jerneja v Pečah

Božični koncert Peškega okteta.

Gostje bodo Eva Černe
in mladi talenti.

*Vabljeni na pevski dogodek
na večer svetega dne.*

BREZPLAČNI PREVOZI ZA STAROSTNIKE V OBČINI MORAVČE - S SRCEM NA POTI

PROSTOFER
PROSTOVOLJNI ŠOFER

Občina Moravče je pristopila k vseslovenskemu humanitarnemu projektu za mobilnost starejših PROSTOFER in v letu 2021 za izvedbo zagotovila finančna sredstva ter vozilo, s katerim se izvajajo brezplačni prevozi starejših občanov.

Uporabnik prevoza mora imeti svojo zaščitno masko in si mora pred vstopom v avto in ob izstopu iz avta obvezno razkužiti roke.

Če bo zaradi poslabšanja epidemioloških razmer prišlo do sprememb pri izvajanju prevozov starejših, vas bomo o tem obveščali preko objav na občinski spletni strani www.moravce.si.

Komu je namenjen Prostofer?

Brezplačni prevozi so namenjeni vsem tistim starejšim, ki:

- ne vozijo sami,
- nimajo sorodnikov, ki bi imeli prosti čas takrat, ko potrebujejo prevoz,
- imajo nižje mesečne dohodke,
- imajo slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi.

Brezplačni prevozi starejšim omogočajo lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe (npr. v zdravstveni dom, bolnišnice), javnih ustanov (občine, upravne enote), trgovinskih centrov ipd.

Kaj je potrebno storiti, če se želite dogovoriti za brezplačni prevoz?

Uporabnik, ki potrebuje brezplačni prevoz, naredi naslednje:

1. Pokliče na brezplačno številko 080 10 10.
2. V komunikacijskem centru zabeleži svoje podatke in lokacijo prevoza. Klicni center nato obvesti prostovoljnega voznika o prevozu in to sporoči uporabniku, za katerega se opravi prevoz.
3. Vozilo zagotovi OBČINA MORAVČE, poskrbljeno je tudi za zavarovanje tako voznika kot sopotnikov.
- 4. Klicni center je na voljo za rezervacije prevozov uporabnikov vsak delovnik med 8. in 18. uro, rezervacijo prevoza pa je potrebno najaviti vsaj tri dni pred izvedbo storitve.**
5. Vozniki prostovoljci bodo prevoze opravljali od ponedeljka do petka med 8. in 16. uro, izjemoma pa se lahko dnevi in ure tudi prilagodijo potrebam.

Bralcem se opravičujemo, ker v decembrski številki Novic iz Moravške doline zaradi objektivnih razlogov ni nagradne križanke. Za razumevanje se zahvaljujemo.

Geslo križanke, objavljene v deveti številki Novic iz Moravške doline, je bilo **PONUDBA DRUŽINSKIH KMETIJ**. Izžrebani pošiljatelj pravilnega gesla je gospod **Matevž L.** iz Domžal, ki bo od sponzorja križanke, Trgovine Hruška iz Hrušice pri Ljubljani, prejel nagrado. Glede prevzema nagrade naj gospod Matevž pokliče na telefon številka 041 366 506.

Spremenjen termin brezplačnega pravnega svetovanja

Od 27. septembra dalje bo odvetnica Miriam Ravnikar Šurk za brezplačne pravne nasvete v zvezi z različnimi pravnimi postopki na voljo **vsak torek med 16.00 in 17.00 uro**, v prostorih Občine Moravče (vhod v pisarno s parkirišča, na levi strani).

Občina Moravče

t: 01 72 47 140 / f: 01 72 31 035
 Ponedeljek: 8.00 - 10.30
 in 11.00 - 15.00
 Sreda: 8.00 - 12.00 in 13.00 - 17.00
 Petek: 8.00 - 10.30 in 11.00 - 13.00

Karitas

Tretji četrtek v mesecu: 17.45 - 18.45

Rdeči križ

g: 031 291 564
 Prvi ponedeljek v mesecu:
 17.00 - 19.00

Župnijski urad

t: 01 72 31 055
 Ponedeljek in petek: 9.00 - 10.00
 in 16.00 - 18.00

Pošta

t: 030 718 533
 Ponedeljek, sreda, petek:
 9.00 - 12.00 in 13.00 - 16.00
 Torek, četrtek: 9.00 - 11.00
 in 15.00 - 18.00
 Sobota: Zaprto

Policijska pisarna

Ponedeljek: 16.00 - 18.00
 Petek: 8.00 - 10.00
 Zadnje nedeljo v mesecu:
 8.00 - 10.00

Osnovna šola Jurija Vege

t: 01 72 31 003 in 01 72 31 210
 www.osmoravce.si
 Od ponedeljka do petka: 7.00 - 15.00

Vrtec

t: 01 72 31 227
 Od ponedeljka do petka: 7.00 - 15.00

Podružnična osnovna šola Vrhpolje

t: 01 72 31 233
 Od ponedeljka do petka: 7.00 - 15.00

Zavod za gozdove

Revir Moravče, Vegova 7
 g: 041 454 293

Gasilska zveza Moravče

t: 01 72 31 234
 24-urna dežurna služba
 na telefonu 112

Knjižnica Daneta Zajca

t: 01 72 31 359
 Ponedeljek: ZAPRTO
 Torek: 13.00 - 19.00
 Sreda: 7.00 - 9.00 in 11.00 - 14.00
 Četrtek: 13.00 - 19.00
 Petek: ZAPRTO
 Sobota: 9.00 - 12.00

Ambulanta splošne medicine

t: 01 72 31 008
 Ponedeljek in sreda: 12.30 - 19.30
 (sprejem do 18.00)
 Torek, četrtek, petek: 7.00 - 14.00

Amb. za otroke in mladino

t: 01 72 32 943
 Ponedeljek in sreda: 13.00 - 20.00
 Torek: 7.00 - 14.00 (ambulanta),
 10.30 - 14.00 (posvetovalnica)
 Četrtek: 7.00 - 14.00 (ambulanta)
 8.30 - 11.00 (sis. pregledi),
 Petek: 7.00 - 14.00 (ambulanta)
 8.00 - 11.00 (ambulanta)

Diagnostični laboratorij

Ponedeljek in sreda: 12.30 - 19.00
 Torek, četrtek in petek: 7.00 - 13.30
 Odvzem za biokemične preiskave:
 8.00 - 10.00

Zobna ambulanta

t: 01 72 31 150
 Ponedeljek in sreda: 6.45 - 13.15
 Torek in četrtek: 12.45 - 19.15
 Petek: 6.45 - 12.45

Zobna ambulanta za otroke in mladino

t: 01 72 32 750
 Ponedeljek in sreda: 7.00 - 14.00
 Torek in četrtek: 13.00 - 19.00
 Petek: 7.00 - 13.30

Patronažna služba

t: 01 72 32 944
 Od ponedeljka do petka: 7.00 - 8.00

Lekarna

t: 01 77 70 245
 Ponedeljek: 12.00 - 19.00
 Torek, četrtek, petek: 7.30 - 14.00
 Sreda: 13.00 - 19.00
 Prva sobota v mesecu: 8.00 - 12.00

Kmetijska svetovalna služba KGZS - Zavod LJ, Izpostava KSS Domžale

Šaranovičeva cesta 21a, Vir
 t: 01 724 18 45 ali 01 724 48 55
 Uradne ure: ponedeljek in sreda
 od 8. do 11. ure oz. po dogovoru

Slovenski okoljski javni sklad, mreža ENSVET

Brezplačno energetsko svetovanje
 gasper.stegnar@ensvet.si
 (po predhodnem dogovoru)

Dežurna številka za javljanje okvar na javnem vodovodnem in kanalizacijskem omrežju

01 729 54 30

Sklepanje avtomobilskih zavarovanj

 Urša Rems Brodar
  www.nissan-krulc.si
  ursa.rems@nissan-krulc.si
  031-362-397

Nudimo tudi

Cenitve kasko škod in karoserijska popravila
 vse znamke vozil / traktorjev / delovnih strojev

MIZARSTVO AVBELJ

IZDELAVA POHIŠTVA PO NAROČILU

www.mizarstvo-avbelj.si

info@mizarstvo-avbelj.si

Stegne 1, 1251 Moravče

GSM: 041 641 446

Pri Jurku

GOSTILNA IN PICERIJA

**DOSTAVA
HRANE
NA DOM**

tel.: 01 723 28 83

gsm: 040 144 783

Trg Svobode 15, 1251 Moravče
<https://www.facebook.com/PicerijapriJurku>

BORIS KOPITAR
SVETUJE

**PREVERITE SLUH IN
POSKRBITI ZANJ**

OBIŠČITE AUDIOBM
AUDIOBM.SI SLUŠNI CENTRI

BARVE LAKI PIRC

**NOVA
TRGOVINA
ZA DOM**

Sončna ulica 1a, Domžale - Vir

NASPROTI TRGOVINE HOFER

051 647 602

ODPRTO ŽE OD 6. URE

BARVE, AVTOLAKI, ČISTILA ...

3M

TEKNOS

ALCEA C.A.R.F.I.T

- brezplačna kontrola vida
- korekcijska očala
- sončna očala
- športna očala
- kontaktne leče

OK
optika
KRHLIKAR

Očesna optika Krhlikar

Trg svobode 2, 1251 Moravče
T: 01 723 28 22, M: 040 709 232
optika.krhlikar.pe@gmail.com
www.optika-krhlikar.si

Renault care service
živelj avtomobili za vse življenje

Ugodnosti za lastnike Renault vozil iz občine Moravče

25% popust na originalno motorno olje

10% popust na servis in ostale storitve*

Renault priporoča Castrol

avtohiša KRULC www.avtohisa-krulc.si
☎ 01 72-31-200

*Zgoraj navedeni popusti veljajo za vse lastnike vozil Renault, ki imajo stalno ali začasno prebivališče v občini Moravče. *popust ne velja na kjuže, kartice vbiqa, drobni material ter ekološko takso. Popust ni časovno omejen in velja do preklica.

NISSAN

Povsem novi
Nissan Qashqai
Vrhunski crossover

Pridobite
personalizirano ponudbo

KRULC
ZE 30 LET POOLBLAŠČENI SERVISER
VOZIL NISSAN

KRULC d.o.o.
Cesta heroja Vasje 5, 1251 Moravče
Tel: (01) 72 31 200 www.nissan-krulc.si
prodaja@avtohisa-krulc.si

Kombinirana poraba goriva: 7,35-6,25 l/100 km. Emisije CO₂: 166-141 g/km. Emisjska stopnja Euro6D Full Emisije NOx: 0,0167-0,0237g/km. Emisije trdnih delcev: 0,00008-0,00035 g/km. Št. delcev (x10⁶): 0,17-0,53. Ogjikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije iz prometa onesnažujejo zrak in tako pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Šlike so simbolične. Pooblaščen uvoznik: Renault Nissan Slovenija, d. o. o., Dunajska 22, 1001 Ljubljana. Več na nissan.si

PEPLAST

Brizganje plastičnih mas - PVC ograje - Rolete - Žaluzije - Tende - Komarniki - Garažna vrata

ALU in PVC okna-vrata KRPAN ŽALUZIJE

PEPLAST d.o.o.
Šlandrova cesta 9a,
1251, Moravče, Slovenija
TEL: 01/7232-868
GSM: 041/753-617
info@peplast.si

www.peplast.si

Avtohiša Vesel
Martin Vesel s.p.

SERVIS
Češnjice 16b
1251 Moravče

- Priprava vozil za tehnični pregled
- Servisne storitve za vozila vseh znamk
- Brezplačno nadomestno vozilo
- Kleparska dela

t. 01 72 31 032
g. 041 687 336

• Delovni čas
pon - pet od 8^h - 18^h

www.avtohisa-vesel.si

TV - INTERNET

Slovenski in tuji TV programi z Limbarske gore in Krvavca - Kržišča. Brezžično do objekta!

ZANESLJIVO IN UGODNO!

- TV OD 16€, INTERNET od 13€, MOBILNI TELEFON od 5€/mesec
- Najboljši športni, filmski, otroški in dokumentarni programi s podnapisi
- INTERNET in IPTV signal tudi s kamniškega gradu, Krima, Ambroža, Velike Planine, Zgornje Javoršice, Kališča, Rožična, Zasavske Svete gore, Peč, Črničva, Slivne, Sv. Miklavža

☎ 040 997 007
www.zvezdatv.si www.gorosan.com

ZANESLJIV SERVIS LCD TV

VRATA JERMAN
PRODAJA IN MONTAŽA

MARKO JERMAN s.p.
gsm.: 041 387 111
e-mail: mare.jerman@gmail.com
www.montaza-jerman.net

izmere • svetovanje • prodaja • montaža • servis